

Jaarverslag 2014

Museum Catharijneconvent

Onze samenleving vertoont zo veel sporen van het christendom, dat we haar niet goed kunnen begrijpen zonder enige kennis van de christelijke cultuur.

Museum Catharijneconvent verzamelt, beschermt en ontsluit deze kennis voor toekomstige generaties:

- We beheren een topcollectie van kunst- en cultuurhistorische voorwerpen, die uniek is in de wereld.
- We houden ons bezig met de 'collectie' buiten onze muren door kerken en kloosters hulp te bieden bij de zorg voor hun erfgoed.
- We zijn een ontmoetingsplaats voor wetenschappers en dragen bij aan onderzoek.
- We delen kennis door het verhaal over de christelijke kunst- en cultuurgeschiedenis van Nederland te vertellen.

Inhoud

Voorwoord – aandacht voor de ander	3
1 Het museum – visie, beleid en organisatie	4
2 Te zien – presentaties en tentoonstellingen	12
3 Collectie – aanwinsten, beheer en behoud	24
4 Kennis – wetenschap en kennisdeling	32
5 Toekomst – vooruitblik op 2015 en daarna	40
Verkorte jaarrekening	45
Verkorte jaarrekening Fonds Museum Catharijneconvent	52
Verkorte jaarrekening Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent	55
Subsidies, bijdragen en schenkingen	57
Bijlagen	58

Voorwoord

Aandacht voor de ander

In dit jaarverslag blikken we terug op onze activiteiten in 2014. Voor al die activiteiten, hoe divers van aard ook, geldt altijd hetzelfde: we doen het niet alleen. Geen tentoonstelling, digitale presentatie, lezing, publicatie, onderzoek, educatief project, restauratie of herbestemming van een object komt tot stand zonder de medewerking van anderen. Al die anderen, wetenschappers, vrijwilligers, fondsen, sponsors, collega-musea, kerkgenootschappen en niet te vergeten ons publiek zetten we in dit jaarverslag in de spotlights.

Een van de meest in het oog springende hoogtepunten van dit jaar was zonder twijfel de spectaculaire aankoop van het vijftiende-eeuwse Petrusbeeld, dat in onze nieuwe Catharina-zaal te bewonderen is. In dit jaarverslag laten we zien hoe die aankoop in zijn werk gaat, maar ook hoeveel anderen daarbij betrokken zijn: van de wetenschappers die ons adviseren over de aankoop tot en met de vele fondsen die de aankoop mogelijk hebben gemaakt. We prijzen ons gelukkig dat zo velen ons dit jaar weer zo veel hebben gegund. En dan denk ik ook aan de schenkingen van particulieren. Ook dit jaar werden we weer verrast met prachtige kunstvoorwerpen.

Als ik denk aan aandacht voor de ander, dan denk ik ook aan een heel andere aanwinst voor ons museum, die helemaal niets heeft gekost. Het is de levensboom, een initiatief van straatpastor Bart van Empel. Ik vind dat een van de meest aansprekende voorbeelden van naastenliefde, het onderwerp van onze tentoonstelling *Ik geef om jou!*

Bart biedt al zeventien jaar geestelijke aandacht en praktische hulp aan de mensen aan wie we vaak letterlijk voorbij lopen: dak- en thuislozen. Als zij overlijden, krijgen ze van gemeentewege een anoniem graf. Daarna is er niets meer dat nog aan die persoon herinnert. Bart wilde daar iets aan doen en vroeg of hij hun namen in de boom in onze pandhof mocht ophangen; een prachtig initiatief waaraan we graag onze medewerking hebben verleend. Zo is de boom een blijvende herinnering geworden; aan de mensen op die naamplaatjes, maar ook aan wat aandacht voor de ander vermag. Een mooier aandenken aan ons naastenliefdeproject hadden we ons niet kunnen wensen.

Marieke van Schijndel, directeur

1

Het museum

Visie, beleid en organisatie

2014 was een van de succesvolste jaren uit de geschiedenis van Museum Catharijneconvent. Maar liefst 91.787 bezoekers kwamen naar onze tentoonstellingen en vaste presentatie, die werd uitgebreid met de nieuwe Catharinazaal. Er waren meer hoogtepunten: de grootste aankoop ooit, bezoek van koning Willem-Alexander, een enorme digitaliseringslag, uitbreiding van de inhoudelijke staf en veel onderzoek ten behoeve van projecten in de toekomst.

Kortom, het gaat goed met het museum. Dat kan directeur Marieke van Schijndel beamen. 'Het is wel goed te benadrukken dat we niet alleen in termen van bezoekcijfers succesvol zijn. We proberen op nog veel meer terreinen zo veel mogelijk mensen te bereiken: met het landelijke educatieproject *Feest!* bijvoorbeeld, waarvan de uitbreiding veel sneller gaat dan voorzien. Ook de activiteiten van de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters hebben in 2014 een grote vlucht genomen, die van groot belang zijn voor onze contacten met kerkgenootschappen en erfgoedinstellingen. Met onze nieuwe website, de samenwerking met Wikimedia en aansluiting op de internationale database Worldcat bereiken we een nog groter publiek. We praten mee over de toekomst van het religieus erfgoed, we brengen aanbieders en aanvragers van religieuze voorwerpen met elkaar in contact – allemaal voorbeelden van uitbreiding van onze maatschappelijke betekenis en onze rol als knooppunt van kennis.'

Samenwerking

In dit jaarverslag staat de samenwerking met anderen centraal. 'We zijn een fusiemuseum, ontstaan uit de samenwerking tussen verschillende denominaties, in een tijd dat die samenwerking minder voor de hand lag dan nu. De verschillende musea en de kerkgenootschappen die zij vertegenwoor-

“

Samenwerking is een van de speerpunten van het Mondriaan Fonds. Het is opvallend hoe vaak Museum Catharijneconvent als partner optreedt in de aanvragen die we voorbij zien komen – of het nu gaat om een educatief programma als *Feest!* of om het DWDD-Pop-Up Museum. Het museum manifesteert zich op uiteenlopende terreinen en weet daarbij een breed netwerk aan te spreken en betekenisvolle relaties aan te gaan.

Birgit Donker, directeur Mondriaan Fonds

”

digden zagen het belang in van het bundelen van de krachten,' zegt Marieke van Schijndel. 'Daarom zit samenwerking ons in de genen. Mijn voorgangers hebben daar altijd veel aandacht aan besteed en ik heb dat zo krachtig mogelijk doorgezet.' In haar eerdere werk voor het Mondriaan Fonds raakte ze al overtuigd van de kracht van samenwerking: 'de beste projecten die we moesten beoordelen waren in samenwerking met andere partners gemaakt, inhoudelijk sterker en genuanceerder; in die zin dat verschillende visies er in voorkwamen. Daaruit komt mijn oprechte overtuiging dat je altijd moet onderzoeken of je met partners kunt werken.'

Catharinazaal, de nieuwe eregalerij

Nieuwe combinaties

'Ik val de anderen er doorgaans niet zo mee lastig,' vervolgt de directeur, 'maar voor mijn ondernemerschap is de Effectuation-filosofie van Saras Sarasvathi heel belangrijk. Kort gezegd houdt dat in: kleine stapjes op weg naar succes, beginnen vanuit eigen kracht en samenwerking zoeken aan de hand van het crazy quilt principle. Net als bij een quilt, een lappen-deken, op zoek gaan naar nieuwe, niet voor de hand liggende combinaties, waarbij een persoonlijke klik belangrijk is. Samen op weg om te kijken waar je uitkomt.'

Als voorbeeld noemt Marieke de komst van de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters (EKK). 'Het is begonnen met de *Handreiking roerend religieus erfgoed* die we in 2011 met de Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland (SKKN) hebben ontwikkeld. Die samenwerking verliep heel goed, we wisten dat de SKKN niet zelfstandig door zou kunnen en we vonden

het verschrikkelijk jammer als al deze kennis zou verdwijnen. Dan moet je een dapper besluit nemen en aan de minister en de kerkelijke partners voorleggen dat je hun activiteiten erbij wilt nemen. Meer over de activiteiten van de afdeling EKK is te lezen in hoofdstuk 4.

Kennisplan

Het belang van Museum Catharijneconvent als nationaal museum voor christelijke kunst, cultuur en geschiedenis komt niet alleen voort uit de kwaliteit van onze collectie, maar ook uit het gegeven dat de kennis over christelijk erfgoed hand over hand afneemt. 'Daar komt onze ambitie vandaan om onze functie als kenniscentrum te intensiveren,' zegt Marieke van Schijndel. 'In het kennisplan dat we dit jaar hebben opgesteld hebben we de urgentie benadrukt die we daarbij voelen. Het is in zekere zin: nu of nooit. Vandaar dat

Familierondleiding Feest! Weet wat je viert

“

Feest! geeft een verdieping aan ons museum. In het dagelijks leven rond 1910, dat wij belichten, speelde godsdienst een belangrijke rol. Dankzij dit initiatief kunnen we kinderen de betekenis van feesten meegeven en duidelijk maken dat er meer achter zit dan alleen een vrije dag. Zonder de kennis en de flexibiliteit van Museum Catharijneconvent was het niet gelukt het project zo gemakkelijk in de organisatie in te voeren.

Stephan Warnik, directeur Zuiderzeemuseum

”

we, tegen de stroom in zou je kunnen zeggen, onze inhoudelijke staf hebben uitgebreid. Waar andere musea inkrimpen, breiden wij uit.’

Verantwoordelijk voor dit kennisplan en de inhoudelijk staf is Anouk Janssen, sinds 1 juli 2014 het nieuwe hoofd van de afdeling Onderzoek, Educatie en Bibliotheek: ‘Uiteindelijk hebben we er niet onderzoek- of wetenschapsplan boven gezet, maar kennisplan. Het gaat namelijk niet alleen over fundamenteel onderzoek maar ook over wat we met die kennis doen. De valorisatie van kennis vindt op vele terreinen plaats: in de zalen van het museum, maar ook op de website, in onze lezingen, in de dienstverlening aan kerkelijke instellingen en in onze educatieve projecten.’

Feest!

Vanuit de ambitie om alle kinderen van Nederland in aanraking te laten komen met het religieus erfgoed, wordt vanaf 2013 gewerkt aan een landelijke uitbreiding van het educatieve programma Feest! Marieke: ‘We vinden het belangrijk dat jonge kinderen meer te weten komen over het christelijk erfgoed, want als je niets weet over hoe het christendom deze samenleving heeft bepaald, dan is het lastig om te begrijpen wat Nederland is. Bovendien begrijp je dan niets van de meeste kunst. Aan de hand van de feestdagen vertellen we de verhalen die erachter liggen.’

Diverse, even grote als genereuze schenkingen van veelal anonieme sponsors maken het mogelijk om zowel educator

Anite Haverkamp als projectleider Dimphy Schreurs volledig voor dit project vrij te maken. Naast de in 2013 gerealiseerde uitbreidingen in Amsterdam bij het Bijbels Museum en Museum Ons' Lieve heer op Solder werd in 2014 samenwerking gevonden met het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen, Huis Bergh in 's-Heerenbergh en het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem.

Eigen inbreng

Marieke van Schijndel: 'Als je je partners goed kiest, komt er alleen een beter project uit als die partner de ruimte heeft voor eigen inbreng. Daarvoor zijn twee dingen nodig: visie en flexibiliteit. Dat vraagt om sterke mensen met een duidelijke overtuiging én de kracht om te durven bewegen, zonder het doel uit het oog te verliezen. Bij *Feest!* is het doel niet veranderd, maar de manier waarop we dat doel bereiken wel.' Projectleider Dimphy Schreurs stelde die koers bij door ook te gaan praten met grote musea die bezig zijn met volkscultuur: 'Die vinden het heel interessant om met ons te werken omdat ze zien dat de religieuze cultuur heel dominant is in het verhaal dat ze vertellen, maar dat ze er eigenlijk zelf nog niet veel mee doen. Deze musea zien dat feestdagen een geweldig vehikel vormen om dat thema binnen hun museum door te dragen.'

Versnelling

De samenwerking met drie nieuwe musea betekent een grote versnelling ten opzichte van het oorspronkelijke plan om twee musea per twee jaar te bereiken. Dimphy: 'We konden versnellen omdat de fondsenwerving erg goed ging en omdat we zagen dat we met deze partijen sneller een groter publiek kunnen bereiken. Nu komt het streven om 90.000 kinderen per jaar te bereiken opeens veel eerder dichterbij.'

Dit vond veel positieve weerklank bij sponsors en betrokken fondsen. 'Omdat het zulke grote en gerenommeerde musea zijn en omdat we de breedte in gaan en dus meer scholen en families kunnen aanspreken met het project, is iedereen er erg blij mee', vertelt Dimphy. 'Omdat niet iedere partner de ruimte heeft voor een volledige tentoonstelling, vinden we het ook goed als ze een activiteitenprogramma ontwikkelen. Wel vragen we een commitment van ten minste vijf, en het liefste, tien jaar.'

Wat er zoal te zien zal zijn en welke musea wellicht nog volgen, beschrijven we in hoofdstuk 5.

“

Als gemeente zijn we heel blij met de samenwerking tussen de musea onderling, die zich inspinnen om het aanbod in Utrecht te versterken. Om de scholen van de stad goed te bedienen, werken de musea samen met de podiumkunsten in één coördinatiepunt voor cultuur en scholen. Dat is echt uniek.

Margriet Jongerius, wethouder gemeente Utrecht

”

Talentontwikkeling

In toenemende mate is Museum Catharijneconvent een plek van ontwikkeling en stimulering van talent en we werken hiervoor samen met vele partijen. Een aansprekend voorbeeld is de deelname van Dimphy Schreurs aan het leerprogramma 'Leiderschap in cultuur', geïnitieerd en gefinancierd door het ministerie van Onderzoek, Cultuur en Wetenschap. Dimphy: 'De deelnemers zijn projectleiders en directeurs uit het hele land, uit de volle breedte van de culturele sector. Er wordt gewerkt aan persoonlijk leiderschap, kennisdeling, en het ontwikkelen en realiseren van nieuwe verbindingen in de sector maar vooral ook met andere sectoren en de samenleving als geheel.' Dit alles heeft als doel de sector sterker en relevanter te maken van binnenuit.

In 2014 waren er daarnaast meerdere stagiaires en net afgestudeerden verbonden aan het museum op een werkervaringsplek. Zij deden onderzoek naar de collectie, hielpen mee met tentoonstellingen, waren betrokken bij registratie en verzorgden de productie van publieksactiviteiten. Het mes snijdt daarbij aan twee kanten: jonge mensen leveren als vrijwilliger een belangrijke bijdrage aan het museum, het museum geeft toegang tot kennis en ervaring en is zeer geëngageerd aan

In 2014 volgden 10.000 mensen onze Facebookpagina. Inmiddels zijn we de 13.000 gepasseerd

succesvolle plaatsing van deze mensen binnen dan wel buiten het museum. Marieke: 'Ik vind het mooi om te zien dat we een echte kweekvijver zijn, dat mensen die bij ons werkervaring hebben opgedaan elders op mooie plekken terecht komen. Ik zou best meer plekken voor talentontwikkeling willen hebben, hier zal de komende tijd dan ook aandacht naar uit gaan.'

Technologische vernieuwingen

Het museum heeft in 2014 een grote inspanning geleverd op het gebied van nieuwe technologie, digitalisering en online diensten. Verderop in dit jaarverslag wordt er uitgebreid aandacht aan besteed. Hieronder alvast een korte weergave.

- In 2014 is samen met ontwerp bureau Fabrique en met steun van de BankGiro Loterij, voor het digitaal ontsluiten van de collectie, een volledig **nieuwe website** ontwikkeld (zie hoofdstuk 2).
- Bij de start van de tentoonstelling *Ik geef om jou* is een nieuwe **multimedia tour** gepresenteerd, die we konden maken dankzij diverse particuliere donaties. Het gaat hier om een innovatief systeem dat gebruikmaakt van de gegevens in onze collectiedatabase Adlib. Hoe dat werkt, is te lezen in hoofdstuk 3.
- De **digitalisering van de collectie** is in 2014 verder doorgezet, met meer dan 10.000 foto's. De verbeterde digitale toegankelijkheid van de collectie- en bibliotheekdatabase leidde ook in 2014 tot meer digitaal bezoek. In 2014 bezochten 7.356

unieke bezoekers de collectiedatabase (in 2013 ging het om 6.134 bezoekers en in 2012 om 4.906 bezoekers). Het gaat hier vooral om vakpubliek. Meer informatie in hoofdstuk 3.

- Daarnaast maakten we in 2014 afspraken met **Wikimedia** over de donatie van 2.500 hoge-resolutiefoto's van voorwerpen uit de collectie (zie hoofdstuk 3).
- Museum Catharijneconvent heeft in 2014 het platform **Vraag en Aanbod Religieuze Voorwerpen** gelanceerd. Hierop wordt voor objecten afkomstig uit gesloten kerken en kloosters een nieuwe bestemming gezocht. De website is niet voor particulieren, alleen kerkelijke aanbieders en vragers van religieuze voorwerpen kunnen elkaar erop vinden. Meer hierover is te lezen in hoofdstuk 4.
- In 2014 heeft het museum de voorbereidingen getroffen voor een nieuw digitale werkomgeving: **Kerkcollectie digi-**

“

We zijn blij dat Museum Catharijneconvent het project Kerkcollectie digitaal, dat oorspronkelijk een SKKN-initiatief was, heeft overgenomen en verduurzaamd. We zijn er trots op dat dit project op deze manier een veilige plaats heeft gekregen. Daarnaast hebben we met veel plezier bijgedragen aan Ik geef om jou! omdat omzien naar de ander precies is waar wij voor staan. Op een hele mooie en hedendaagse manier liet de tentoonstelling zien dat naastenliefde van alle tijden is.

Henriëtte Hulsebosch, directeur Skanfonds

”

taal. Op het portaal krijgt zowel de erfgoedprofessional als de kerkelijke eigenaar toegang tot de gegevens van voorwerpen in kerken en kloosters. Dit project is met bijdragen van het Skanfonds en Stichting Dioraphte gefinancierd. In hoofdstuk 4 is meer informatie te lezen.

Vrienden van Museum Catharijneconvent

Ons museum kan niet functioneren zonder de inzet van onze vrijwilligers en de steun van de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent. Als dank voor hun bijdrage, waarmee we onze collectie kunnen onderhouden en zelfs kunnen uitbreiden, organiseren we lezingen, bieden we gratis toegang tot het museum en geven we het museummagazine *Catharijne* uit, waarin onze inhoudelijke medewerkers en andere deskundigen achtergrondinformatie geven over wat in het museum te zien is. Daarnaast is er specifieke informatie te lezen over activiteiten voor Vrienden, zoals de Vriendendag op 12 april, met onder meer een lezing van prof. dr. Marcel Barnard over de culturele aspecten van de Bijbel. De nieuwe opzet van de Vriendendag was een succes: na ledenvergadering en de lezing was er volop gelegenheid voor de Vrienden om kennis te maken met de museummedewerkers en hun werkzaamheden tijdens een speciale informatiemarkt. Verder was er de mogelijkheid rondgeleid te worden op de tentoonstelling *Thuis in de Bijbel* en een kijkje te nemen achter de schermen. Een borrel sloot de goed bezochte dag af.

Vriendendag 2014

“

Ik ben bij Museum Catharijneconvent gekomen om boeiend en uitdagend vrijwilligerswerk te kunnen doen. Mijn inhoudelijke interesse betreft de kunst- en cultuurhistorie en in het museum leer ik veel over middeleeuwse kunst en over het middeleeuwse Utrecht. Het is mooi om te zien hoe het museum een belangrijke maatschappelijke rol vervult en deze positie verder uitbouwt.

Ineke van der Heide, vrijwilliger

”

Om de banden met de kerken te verstevigen, kwamen de rooms-katholieke parochiebesturen en pastorale teams uit Utrecht en omgeving op uitnodiging naar het museum. Na een ontvangst door Marieke van Schijndel en een rondleiding door het museum kregen ze een Vriendenlidmaatschap van een jaar aangeboden. Later kregen de protestantse kerken-raden van 'groot-Utrecht' eveneens zo'n ontvangst. Op 4 oktober vond een excursie naar het Bartholomeusgasthuis plaats, in het kader van de tentoonstelling *Ik geef om jou*, onder leiding van Renger de Bruin, conservator Stads geschiedenis van het Centraal Museum Utrecht. Voorafgaande aan de wandeling gaf hij een lezing over ouderenzorg sinds de Middeleeuwen.

Fondsenwerving

Museum Catharijneconvent heeft 2014 afgesloten met een positief resultaat. De eigen inkomsten zijn de afgelopen jaren sterk gestegen: van 20,2% in 2010, naar 27,9% in 2011, 33,2% in 2012, 37% in 2013 en 46,9% in 2014. Deze grote stijging komt vooral door de bijdrage aan de aankoop van de Petrus-sculptuur. De inkomsten uit fondsenwerving lieten opnieuw een grote stijging zien. Het Fonds Museum Catharijneconvent, dat in 2011 werd opgericht, mocht het afgelopen jaar weer nieuwe donateurs verwelkomen. Aan het einde van 2014 hadden we 114 donateurs, een stijging van ruim 40%. Daarnaast voert Museum Catharijneconvent een actief beleid voor het aantrekken van toekomstige legaten. Veel donateurs hebben in 2014 aangegeven na hun overlijden een substantieel legaat aan het museum na te laten.

Op 14 maart bezocht een groep donateurs van het fonds, onder leiding van onze conservatoren Micha Leeftang en Tanja Kootte en oud-directeur Henri Defoer *The European Fine Art Fair* (TEFAF) in Maastricht. Een bezoek dat nog een staartje kreeg, aangezien het gezelschap daar oog in oog kwam te staan met een Petrusbeeld van Claux de Werve. De aankoop van dit beeld, de grootste in de geschiedenis van het museum, werd mogelijk gemaakt dankzij de fantastische bijdrage van € 395.000 van de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Caius Fonds, Utrechtse Rembrandt Cirkel en Mr. J.J.A.M. Kennis Fonds), het Mondriaan Fonds, de Vereniging Vrienden, het VSBfonds en de BankGiro Loterij. Van laatstgenoemde organisatie is Museum Catharijneconvent meerjarig beneficiënt. De bijdrage van de BankGiro Loterij werd dit jaar aangewend voor onder meer de realisatie van de Catharinazaal en het digitaal ontsluiten en toegankelijk maken van de collectie op de website.

In januari begon Anite Haverkamp haar werk als 'endowed educator' voor het project *Feest!*. Deze manier van sponsoring, door een stichting die anoniem wenst te blijven, is uniek in de museumwereld. De financiering van de J.G. van Oord Jzn.-conservator voor het Nederlands protestantisme Tanja Kootte en conservator/consulent oudkatholiek erfgoed Richard de Beer kon in 2014 ook worden voortgezet.

In 2014 kon tot slot door bijdrage van Fonds Museum Catharijneconvent een multimediatour worden ontwikkeld.

Uitdagingen voor de toekomst

Het gaat goed met Museum Catharijneconvent. Maar ook voor succesvolle organisaties geldt dat het van belang is om goed te kijken naar de uitdagingen in de toekomst. Centraal staan

“

Bij alle aanvragen komt het te bespreken werk naar de bestuursvergadering. Toen vond ik het al een ontroerend beeld: die kleine Petrus, helemaal in zijn eentje, uit zijn context op een vergadertafel. Maar als je hem ziet in de presentatie, hoe hij daar in het midden zijn plek heeft gevonden... Natuurlijk is het een bijzonder stuk dat een belangrijk kunsthistorisch verhaal vertelt, maar dat zegt nog niets over de ontroerende kracht van het beeldje zelf. Als je hem ziet, ervaar je pas goed hoe belangrijk het is dat die aankoop gelukt is. Ik kan niet anders zeggen dan dat hij in dit museum hoort.

Fusien Bijl de Vroe, directeur Vereniging Rembrandt

”

In gesprek gaan met de ander stond centraal tijdens de opening van Ik geef om jou!

de komende tijd de uitdagingen rond de Erfgoedwet, de inzet van flexibele functies en het beheer van ons gebouw. Het museum richt zich in 2015 ook op het maken van plannen voor de OCW-financiering na 2016.

- In de Erfgoedwet wordt de bekostiging van beheer en behoud van de collectie geregeld. De presentatiefinanciering gaat via de variabele subsidielijijn. Extra borging van beheer en behoud is uiteraard van belang. Echter, de integraliteit van de museale activiteiten wordt door deze constructie doorbroken. De collectie is het hart van het museum, maar vervolgens gaat het erom wat je met deze collectie doet; collectiebeleid en presentatiebeleid zijn altijd zeer nauw met elkaar verbonden. Het museum hecht er zeer aan dat bij de implementatie van het beleid deze integraliteit van het museumbedrijf zoveel mogelijk in het oog wordt gehouden.
- Op dit moment worden veel functies flexibel ingevuld. De risico's zijn daardoor beperkt. Het ligt in de rede te verwachten dat deze flexibiliteit ingeperkt wordt door de nieuwe arbeidswetgeving in 2015. Dit zal ongetwijfeld ook invloed hebben op de bedrijfsvoering van het museum.
- Vanaf 1 januari 2017 is het museum zelf verantwoordelijk voor het onderhoud van het gebouw. De directie en de Raad van Toezicht zijn er attent op dat er geen onaanvaardbare risico's worden overgedragen. Goede samenwerking met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) vraagt daarom ook in 2015 veel aandacht. Het RVB heeft in 2014 een aantal urgente proble-

men met het klimaatsysteem opgelost. Daarnaast heeft de RVB de eerste stappen gezet op weg naar een meerjaren onderhoudsplanning. Wij hopen dat deze het eerste kwartaal van 2015 is vastgesteld en dat de financiering is geborgd. Dit is cruciaal omdat een groot aantal werkzaamheden vóór 1 januari 2017 moet plaatsvinden.

Een uniek profiel

Als nationaal museum voor christelijke kunst en cultuur hebben wij een uniek profiel, zegt Marieke van Schijndel tot besluit. 'In 2014 hebben we ervoor gekozen om dat unieke profiel in de volle breedte in te vullen. Dat wil zeggen dat we ons ook richten op immaterieel erfgoed en dat we aandacht besteden aan nieuwe vormen van christelijke tradities. Eerder deden we dat over een onderwerp als pelgrims en dit jaar bij de grote tentoonstelling over naastenliefde.'

In 2014 hebben we zo veel bereikt dat ons belang als museum toegenomen is,' stelt Marieke vast. 'We doen ertoe. Dat zie je niet alleen aan die mooie bezoekcijfers, maar ook aan de meer dan 10.000 kinderen die we hebben kunnen bereiken, dankzij een enorme stijging in het schoolbezoek. Je ziet het aan de vele publicaties in de pers, aan het bezoek van de koning, en aan het De Wereld Draait Door Pop-Up Museum, waarvoor de redactie 'tien topmusea' benaderde. Daar hoort Museum Catharijneconvent gewoon bij.'

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is nauw betrokken bij alle aspecten van het museum. De belangrijkste onderwerpen van gesprek tussen de Raad van Toezicht en de directie betroffen de implementatie van beleid, de begroting, fondsenwerving en het functioneren van de organisatie. Er is uitvoerig gesproken over de evaluatie van de succesvolle reorganisatie, de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters, risico-management, de veiligheid van collectie, gebouw en publiek, de wijzigingen in het huisvestingsstelsel en de Erfgoedwet. De Raad van Toezicht en de directie volgen de *Code Cultural Governance*. Dit is beschreven in de bijlagen. De Raad van Toezicht kijkt met enthousiasme terug op 2014 en complimenteert de directie, medewerkers en vrijwilligers met de goede resultaten.

2

Te zien

Presentaties en tentoonstellingen

Niet alleen wisten meer dan 91.000 mensen ons museum te vinden in 2014, ze toonden ook waardering voor wat ze zagen. Uit het Hendrik Beerda-publieksonderzoek, dat wordt gehouden in samenwerking met de Utrechtse musea, kwam een gemiddeld cijfer van 8,5 voor onze tentoonstellingen (t.o.v. 8,1 voor de sector). Daarbij denkt 90% van ons publiek nog eens terug te zullen komen; 66% zegt zeker terug te komen. Dat heeft te maken met de rijkdom van de presentaties in 2014; er was uitzonderlijk veel te zien en te beleven. De vaste opstelling werd bovendien met een zaal uitgebreid.

“

Met een bon van het Nederlands Bijbelgenootschap en een treinkaartje van het Kruidvat bezochten we Thuis in de Bijbel. Enthousiast geworden besloten we meteen om mee te gaan met Labrys Reizen naar Israel. Denk je een goedkoop dagje te hebben...

Bezoeker Thuis in de Bijbel

”

De eerste vijf dagen van 2014 waren nog twee presentaties uit het vorige jaar te zien: de vernieuwde kerstpresentatie *Beleef het kerstverhaal!* en de tentoonstelling *Vormen van verdraagzaamheid*, een van de laatste grote activiteiten in het kader van de herdenking van 300 jaar Vrede van Utrecht. Daarna werd er plaats gemaakt voor nieuwe gebeurtenissen, te beginnen met het afscheidsymposium op 17 januari voor prof. dr. Claudine Chanvannes-Mazel, die kort daarvoor met emeritaat was gegaan als hoogleraar Kunstgeschiedenis van de Middeleeuwen aan de Universiteit van Amsterdam. Met een voorwendsel werd zij naar het museum gelokt – wat niet zo moeilijk was, want als handschriftdeskundige en Vriend van het museum is ze er al jaren kind aan huis. Op het symposium werd ze verrast met een publicatie dat hetzelfde beoogt als Chanvannes: middeleeuwse kunst toegankelijk maken voor een breed publiek. Het boek *Gezien met eigen ogen. Topstukken uit de Middeleeuwen*, dat nog altijd in de museumwinkel verkrijgbaar is, ging vergezeld van een speciale route die langs de 45 in het boek belichte objecten in de vaste collectie leidde.

Thuis in de Bijbel. Oude meesters, grote verhalen

Van 8 februari t/m 10 augustus 2014 was de tentoonstelling *Thuis in de Bijbel. Oude meesters, grote verhalen* te zien, een periode van maar liefst zes maanden. Dat was met opzet, vertelt verantwoordelijk conservator Tanja Kootte, ‘om het kerkelijk publiek dat in groepsverband wilde komen de tijd te geven om dat te organiseren.’

Van die gelegenheid is dankbaar gebruikgemaakt. De expositie trok meer dan 35.000 bezoekers. ‘En het leuke is,’ vult Tanja aan, ‘dat we veel groepen hebben aangetrokken van buiten de regio. Veel uit Gelderland en opvallend veel uit het noorden. Ik weet zeker dat we met dit onderwerp veel mensen met het museum hebben laten kennismaken.’

De cijfers bevestigen dat. Ongeveer 35% van de bezoekers

Bezoekers op de tentoonstelling *Thuis in de Bijbel*

bezoekt ons museum voor het eerst. Grote kans dat deze mensen nog eens terugkomen, want er is overweldigend veel te zien.

'Het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG), met wie we de tentoonstelling gemaakt hebben ter gelegenheid van hun 200-jarig bestaan, wilde echt groot uitpakken. We kunnen wel stellen dat dat gelukt is,' vervolgt Tanja, 'want ook de waarderingcijfers waren hoog: gemiddeld een 8.6! In het gastenboek werd lovend gesproken over de presentatie en de kwaliteit van de werken.'

Voorkennis

Sinds 2011 is Tanja Kootte de J.G. van Oord Jzn.-conservator voor het Nederlands protestantisme. Was deze tentoonstelling gericht op een protestants publiek? 'Ja en nee,' is het antwoord. 'Ik denk dat deze expositie zeker heeft bijgedragen aan de versterking van het protestantse gezicht van het museum, en vanwege de achterban van het NBG hebben we ongetwijfeld veel mensen van protestantse huize kennis laten maken met het museum. Aan de andere kant was het zeker geen exclusief protestants gebeuren; zo hadden we als mediapartner de RKK, die programma's maakte met Antoine Bodar. Maar we zijn wel van een zekere bijbelse voorkennis bij de gemiddelde bezoeker uitgegaan. We hebben er niet voor gekozen om bij elk schilderij het uitgebeelde bijbelse verhaal uit te leggen; volstaan werd met een enkele citaat. Zo hielden we in de begeleidende tekst ruimte over om dieper op het werk in te

gaan. En bezoekers die even niet meer wisten waar het verhaal ook weer over ging, konden het ter plekke opzoeken in de bijbels die op zaal lagen.

De titel betekende dus niet dat je zelf nogal 'thuis' in de Bijbel moest zijn; het woord verwees naar de zeventiende-eeuwse gewoonte om de bijbelverhalen in een herkenbare omgeving, dichtbij huis te situeren. Tanja: 'Er waren ook andere beeldtradities; onder invloed van de Italianen werden verhalen ook wel in een Italiaans landschap gesitueerd, maar we hebben ons geconcentreerd op de Nederlandse steden, landschappen en interieurs. Een heel treffend voorbeeld vind ik de prediking van Johannes de Doper; die doet sterk aan de hagepreken uit de zestiende eeuw denken. Het doek van Bruegel dateert dan ook rond 1566, het jaar van de Beeldenstorm.'

Samenwerking

De tentoonstelling kwam tot stand in nauwe samenwerking met de bibliothecaris van het NBG, dr. Anne Jaap van den Berg. 'Ik heb dat als heel prettig en verrijkend ervaren, zowel inzake de tentoonstelling als voor wat betreft de publicatie die we samen gemaakt hebben.'

De selectie van de kunstwerken had veel voeten in de aarde, vertelt Tanja: 'het was nog een heel gepuzzel, want de verhalen die we nu interessant vinden waren in de zeventiende eeuw niet populair en andersom. Bij Isaak denken we bijvoorbeeld niet het eerste aan zijn ontmoeting met Rebekka, en wie weet nog wie Manoach was?'

Opnames door mediapartner RKK met Antoine Bodar

Na de selectie kwam het regelen van bruiklenen. 'Mijn collega Dunja Hak, junior conservator bij deze tentoonstelling, heeft daar veel werk aan gehad, er waren belangrijke werken bij en die staat men niet graag zo lang af. We hadden meerdere werken van Jan Steen, waaronder de Emmaüsgangers uit het Rijksmuseum en diverse Bruegels uit Antwerpen en Brussel.' Voor het activiteitenprogramma werd verder samengewerkt met het Literatuurhuis. In de serie *Bekende auteurs vertellen* kwamen Oek de Jong, Jaap Goedegeburen en Carel ter Linden naar het museum. Daarnaast verzorgden vier wetenschappers

Johannes de Doper predikt voor het volk, Pieter Bruegel II, bruikleen Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen

van de Tilburg School of Theology een collegereeks over de diepere betekenissen van voorstellingen op de tentoongestelde schilderijen.

Een andere zeer prettige samenwerking, besluit Tanja Kootte, was die met theatergroep Aluin, hier in huis al bekend door hun medewerking aan het kerstprogramma. Ruim 80 keer traden ze op voor onze bezoekers. 'In hun serie *Ken uw klassiekers* kwamen al wat bijbelverhalen voor. Voor ons hebben ze verhalen toegevoegd, aan de hand van de tentoongestelde werken.'

Theatergroep Aluin op de tentoonstelling *Thuis in de Bijbel*

De zomerse concertserie Catharijn Classique

“

In de serie Ken uw Klassiekers spelen we verhalen uit de Bijbel, niet uit geloofsovertuiging maar omdat we het zonde vinden als dat cultureel erfgoed verloren zou gaan. Net als het museum doen we dat zonder vroomheid en zonder spot. We merken dat we op die manier veel mensen bereiken. Sterker nog: bij onze huidige tournee komen we mensen in het theater tegen die ons kennen uit het museum én die voorheen niet in het theater kwamen. Hoe mooi is dat?

Victorine Plante, actrice/regisseuse theatergroep Aluin

”

Catharijn Classique

Op vijf zondagen in juli en augustus klonk er klassieke muziek in de kloostertuin van het museum. De zomerse concertserie Catharijn Classique beleefde zijn derde editie, met optredens van Paulien van der Werff en Gert de Vries, Knock Out Brass!, Merel Naomi en Floor Wittink, Kim Grisel en ten slotte Daniela Tomaz en Sergio Calisto van het Ensemble Med uit Portugal. ‘We deden dit voor de derde keer,’ vertelt hoofd Marketing en Communicatie Douwe Wigtersma, ‘en je merkt dat er steeds meer publiek op af komt. De zomerperiode is traditioneel wat rustiger voor ons, omdat veel mensen op vakantie zijn en Utrecht betrekkelijk weinig buitenlandse toeristen trekt. Maar naast die extra aanloop – de concerten zijn gratis – zijn er nog twee belangrijke redenen om het te doen. Ten eerste maakt klassieke muziek deel uit van de cultuurtraditie die we als nationaal museum voor christelijke kunst en cultuur belichten en ten tweede maken we gebruik van de tuin. We moeten niet

vergeten dat ons gebouw op zichzelf ook een heel belangrijk collectiestuk is. En hoe kun je die schoonheid nu beter ervaren dan in een zonovergoten kloostertuin, terwijl je luistert naar klassieke muziek?’

Ik geef om jou!

Na een kleine warming-up tijdens het Uitfeest op 7 september ging de week erop de tweede grote presentatie van 2014 van start: *Ik geef om jou! Naastenliefde door de eeuwen heen*. ‘In deze tentoonstelling komen dingen samen die we echt belangrijk vinden,’ vindt Marieke van Schijndel, ‘het raakt aan de essentie van ons museum omdat we laten zien welk effect het christendom op onze maatschappij heeft. Naastenliefde is natuurlijk geen christelijke uitvinding, maar de charitatieve ontwikkeling in onze maatschappij is wel gestempeld door het christendom. Dat laat deze tentoonstelling heel mooi zien, al hebben we zowel in de zalen als in de catalogus uiteraard ook aandacht besteed aan liefdadigheid in andere religies en culturen.’

De aanleiding voor deze tentoonstelling lag oorspronkelijk op het kunsthistorische vlak, vertelt verantwoordelijk conservator Marije de Nood. ‘Annelies van Heijst en Hanneke van Asperen van Tilburg University kwamen met het idee om een tentoonstelling te maken over de uitbeelding van de Caritas-figuur vanaf de Middeleeuwen tot nu. Ze kwamen langs, we praatten erover en daarbij stelden we onszelf de vraag hoe we heden ten dage eigenlijk voor elkaar zorgen, en hoe dat zo gekomen is. Dat is het hoofdthema van de tentoonstelling

De verhalenzolder

Koning Willem-Alexander en burgemeester van Utrecht Jan van Zanen bezochten de tentoonstelling *Ik geef om jou!*

Staatssecretaris Jetta Klijnsma bezocht *Ik geef om jou!*

Koning Willem-Alexander geeft het startsein voor de maatjes-campagne van het Oranje Fonds

Ervaringsdeskundige Bert Prinsen in gesprek met bezoekers op de tentoonstelling *Ik geef om jou!*

geworden. Hoewel de Caritas een belangrijk thema in de tentoonstelling is gebleven, is het een cultuurhistorische tentoonstelling geworden waarin we de geschiedenis van de zorg voor de ander in beeld brachten aan de hand van prachtige kunstvoorwerpen, cultuur-historische gebruiksvoorwerpen en verhalen.'

Deze verhalen kwamen in verschillende vormen tot de bezoeker: via de multimediatour, via de website catharijneverhalen.nl en door de 'levende objecten' ofwel de ervaringsdeskundigen op de tentoonstellingszaal.

Als afsluiter van de tentoonstelling kon men een eigen verhaal toevoegen op de zogeheten verhalenzolder. Daarvan is veel gebruikgemaakt; de resultaten zijn te lezen op catharijneverhalen.nl, evenals de ervaringen van de levende objecten.

Meer dan dertig partners

Aan *Ik geef om jou* werkten maar liefst meer dan dertig maatschappelijke organisaties mee, waaronder Movisie, Mezzo, Cordaid, de Voedselbanken, het Nederlandse Rode Kruis, het Ronald McDonald Kinderfonds, het Oranje Fonds en het Skanfonds. Nu zoekt het museum bij elke tentoonstelling een partner, maar hoe kom je er aan ruim dertig? Dat hangt samen met de keuze om ook de charitatieve initiatieven van vandaag de dag voor het voetlicht te brengen, vertelt Marieke van Schijndel. 'We merkten al snel dat veel organisaties met ons wilden samenwerken. Daarnaast hebben we

zelf partners gezocht. Juist bij een project als dit ervaren onze mensen wat de meerwaarde van samenwerken is; het is niet alleen heel leuk, maar je kunt je museum op een andere manier profileren. We hebben naast een cultureel-educatieve doelstelling ook voor een maatschappelijke doelstelling gekozen. Je kunt natuurlijk niet met maatschappelijke partners samenwerken zonder niet ook een deel van hun doelstellingen door te dragen.'

Marije de Nood: 'Daarom wilden we mensen inspireren om ook zelf iets voor een ander te doen. Daarvoor richtten we een inspiratiehuisje in op de binnenplaats, waar zogeheten *matchmakers* bezoekers informeerden over vrijwilligerswerk en hen attendeerden op openstaande vacatures.'

Hoog bezoek

Bijzonder bezoek kreeg de tentoonstelling in de persoon van koning Willem-Alexander, op 11 november. Hij gaf in het museum het startsein voor de nieuwe maatjescampagne van het Oranje Fonds, hoofdpartner van de tentoonstelling.

“

Op de vraag van een bezoekerster wat ze moest doen als een dakloze haar om een euro vraagt, antwoordde ik dat ik iemand liever iets te eten aanbied dan geld. Via Facebook schreef ze me een paar dagen later: 'Ik heb een buurvrouw van wie ik wist dat ze krap bij kas zat meegenomen naar de supermarkt om op mijn kosten een kar te vullen. Dat deed ik omdat ik aan jou moest denken.'

Ruud Steegstra, ervaringsdeskundige *Ik geef om jou!*

”

“

Ik geef om jou! was voor het Oranje Fonds een bijzonder én een uitzonderlijk evenement: bijzonder omdat het onderwerp – aandacht voor de ander – niet nauwer verbonden kon zijn aan onze doelstellingen, en uitzonderlijk omdat we voor het eerst als niet-cultureel fonds met een museum hebben samengewerkt. Het museum kwam met zo'n inhoudelijk kloppend verhaal, dat we geen moment hebben gearzeld om mee te doen en ons hebben ingespannen om er een maximale invulling aan te geven.

Ronald van der Giessen, directeur Oranje Fonds

”

Er kwam vanzelfsprekend veel pers op af, ook media die we niet vaak in het museum zien, zoals het royaltyprogramma Blauw Bloed. Hun reportage was zeer inhoudelijk, vertelt Douwe Wigersma: 'ze hebben veel aandacht aan de tentoonstelling besteed, onder andere door een vraagsprek met Marieke van Schijndel.'

Er waren meer partners die activiteiten in het museum organiseerden. 'We hebben de partners opgeroepen het museum te beschouwen als hun huis gedurende de tentoonstelling,' zegt Douwe. 'Daarvan is goed gebruikgemaakt; het Skanfonds organiseerde een inspiratiedag voor vrijwilligers en diaconale medewerkers, Resto van Harte heeft een aantal maaltijden verzorgd, met de Utrechtse armoedecoalitie hebben we een wereldarmoedeweekend georganiseerd en de voedselbanken organiseerden een symposium, dat onder meer werd bezocht door staatssecretaris Jetta Klijnsma.'

Uitdeling van brood aan de armen in de Buurkerk te Utrecht, Jozef Hoevenaer, ca. 1880, Het Utrechts Archief, Utrecht

Bruiklenen

Met al die extra activiteiten zou je bijna vergeten dat er ook 'gewoon' een tentoonstelling te zien was. En die was het aanzien meer dan waard. Naast de genoemde afbeeldingen van Caritas liepen uitbeeldingen van de zeven werken van barmhartigheid uit eigen collectie als een rode draad door de expositie heen. Er waren talloze gebruiksvoorwerpen van allerlei charitatieve organisatie uit heden en verleden. Marije de Nood geeft een mooi voorbeeld 'Bijzondere bruiklenen kwamen uit oude instellingen als het Eloyengasthuis en het Zoudenbalchhuis. We hadden de broodtafel van het Eloyengasthuis, die normaal te zien is in de Buurkerk (Museum Speelklok) maar dan opgeklapt, zodat de schildering aan de onderkant te zien is. Mooi, maar zo kun je niet zien wat de functie was: een uideeltafel voor brood en geld aan minder bedeeden. Op een aquarel uit Het Utrechts Archief is zo'n uitdeling te zien, met diezelfde tafel in de Buurkerk. Uit het gasthuis zelf hebben we een collectebus en de bedeelboeken waarin de regenten alles bij hielden. Zo kunnen we met de objecten van drie bruikleengevers het verhaal vertellen van één instelling.'

Opening Catharinazaal

Op 16 oktober was het eindelijk zo ver: de langverwachte opening van de Catharinazaal. Een zaal met enkel topstukken; eregalerij en 'amuse' ineen, zoals burgemeester Van Zanen zei bij de opening. Want dat is de bedoeling van deze ruimte: aan de hand van het mooiste wat we in huis hebben een indruk

Catharinazaal

geven van wat er nog meer te zien is, zodat je als bezoeker zin krijgt in de rest. Daarnaast willen we in de Catharinazaal een eerste introductie geven op de verhalen die het museum vertelt, aan de hand van de thema's 2000 jaar christendom, het leven van Jezus, de navolging van Christus, In kerk en

“

Bij Ik geef om jou! hebben we vier inhoudelijke themabijeenkomsten georganiseerd: twee over mantelzorg, een over de kracht van kunst in het sociaal domein en een over zelfregie en wederkerigheid. Verder hebben we suggesties gedaan voor levende objecten – fantastische term trouwens.

Anouk Poll, adviseur Sociale Zorg bij Movisie

”

Persaandacht tijdens de plaatsing van het Petrusbeeld van Claux de Werve

klooster en ten slotte de Bijbel centraal. De opening sloot een periode van een half jaar intensief verbouwen af; een enorme ingreep die we konden ondernemen dankzij een genereuze schenking van de BankGiro Loterij.

Verantwoordelijk voor de inhoud waren conservatoren Micha Leeftang en Tanja Kootte die vanwege hun verantwoordelijkheid voor verschillende deelcollecties – respectievelijk objecten uit de Middeleeuwen tot aan de Utrechtse Beeldenstorm en het protestantisme – zelden aan een zelfde project werken. Over één topstuk waren ze het direct eens: een centrale plaats voor Christus op de koude steen uit ca. 1510.

Toch werd dit door velen zo geliefde beeld, dat voor de gelegenheid geheel werd schoongemaakt en gerestaureerd, niet de grootste blikvanger. Die rol was weggelegd voor een mannetje van nog geen halve meter hoog: de Petrus. Hoe de verwerving van dit bijzondere beeldje in zijn werk ging is te lezen in het volgende hoofdstuk.

Petrus-mania

Het lag aanvankelijk niet voor de hand om de Petrus in de Catharinazaal te plaatsen, vertelt Micha Leeftang: omdat het beeldje een tot nu toe ontbrekende schakel vormt in de ontwikkeling van de Nederlandse beeldhouwkunst tussen 1200 en 1500, ligt een plaatsing tussen de andere beelden in de refter het meest in de rede. 'Maar als je dat goed wilt doen, is dat een grote ingreep, die tijd en geld kost. Nu wil het toeval dat we voor de Catharinazaal een vitrine hadden laten maken

voor een vijftiende-eeuwse kelk, waar de Petrus precies in paste. En nu verbindt hij mooi de thema's 2000 jaar christendom en het leven van Jezus, samen met de Petrus en Paulus van Cornelis Willemsz. Als je zijn blik volgt, kom je uit bij Christus op de koude steen, dus het kan niet beter. De wens om hem in zijn context te plaatsen blijft bestaan, maar dat heeft geen haast.' Dat deze aankoop persaandacht zou genereren was te verwachten, de enormiteit aan publicaties was overweldigend.

De komst van de Statenbijbel

Een volgend hoogtepunt in de Catharinazaal liet niet lang op zich wachten: de komst van de allereerste Statenbijbel, om tentoongesteld te worden naast de eikenhouten kist waarin deze werd bewaard, samen met de drukproeven. Douwe Wigersma: 'We hebben het verhaal gegund aan het Reformatorisch dagblad, die een uitgebreide reportage heeft gemaakt van de reis die de Statenbijbel naar ons maakte. Het was ook

Hereniging van de eerste Statenbijbel en de kist waarin deze werd bewaard

“

We hebben zo'n 29 km archief, dat we nooit allemaal zelf kunnen tentoonstellen. Daarom staan we open voor bruiklenen omdat het ons in staat stelt om het verhaal achter het archief te vertellen. En waar kun je het verhaal van de kerkelijke archieven beter vertellen dan in Museum Catharijneconvent? En dan is de hereniging van de Statenbijbel met de oorspronkelijke bewaarplaats natuurlijk een ideale gelegenheid.

Chantal Keijsper, directeur Het Utrechts Archief

”

echt een historisch moment, om de Statenbijbel herenigd te zien met de kist waarin deze oorspronkelijk bewaard is.' De Statenbijbel is een icoon voor het Nederlands protestantisme en vormt niet voor niets een venster in de Canon van Nederland, vertelt Tanja Kootte. 'Je kunt je niet voorstellen wat een werk dat is geweest: de eerste vertaling vanuit de oorspronkelijke Hebreeuwse en Griekse teksten. In 1637, na achttien jaar, was de vertaling klaar en werd de eerste Statenbijbel aangeboden aan de Staten-Generaal. Deze bijbel is van de PKN en wordt bewaard in Het Utrechts Archief, waar alle landelijke kerkelijke archieven zijn ondergebracht. Ik was erg blij dat ze wilden voldoen aan het verzoek om ter gelegenheid van de opening dit enorm belangrijke archiefstuk tijdelijk af te staan.'

Vaste opstelling

Elders in de vaste opstelling waren ook een aantal wijzigingen te zien. Zo zijn de remonstrantse voorman Johannes Wtenboogaert en het predikantenechtpaar Willem Thielen en Maria de Freye van Cornelis Jonson van Ceulen voortaan naast elkaar te zien. Gedurende de zomermaanden was een protestants 'reliëk' te zien: een tongschroef van een doopsgezinde martelaar. Deze werd toegepast om te voorkomen dat de veroordeelde op de brandstapel nog de kans zou zien ketterse teksten richting het publiek uit te spreken.

Voor de educatieve presentatie *Feest! Weet wat je viert* werd ingezet op een inhoudelijke doorontwikkeling, vertelt projectleider Dimphy Schreurs: 'Bij Museum voor de Klas, in samenwerking met de Utrechtse musea en een groot aantal basisscholen in Utrecht, boden we de *Feest!*-presentatie alleen aan de bovenbouw. Omdat leraren aangaven behoefte te hebben aan meer aanbod voor de onderbouw, ontwikkelde educator Anite Haverkamp samen met medewerker educatie Charlotte Gentenaar het programma *Nog een nachtje slapen*. Het loopt storm, van het aantal boekingen voor Museum voor de klas is 75% voor het kleuterprogramma.'

'Naast de seizoenspresentaties aan het einde van het jaar hebben we een voorjaarsprogramma ontwikkeld: *Vier het voorjaar*, een familierondleiding die niet alleen op kinderen was gericht maar waarin ook pittige vragen voor de ouders zaten', vertelt Dimphy. 'De rondleiding voerde door het hele museum en vertelde niet alleen het verhaal achter feestdagen als palmpasen, Pasen en Pinksteren, het ging ook over kunstbeschouwen. We hebben een klankbordgroep van leraren samengesteld en uitgetest op hun klassen om te zien of we het konden doorontwikkelen voor de middenbouw. Ze waren erg enthousiast.' 'Bij de viering van Sint-Maarten hadden we dit jaar ook veel extra activiteiten,' vertelt Dimphy, 'Het St-Maartenberaad is al jaren bezig om de viering in de stad groter te maken. Hieraan hopen wij de komende jaren bij te kunnen dragen.'

Sint en kerst

Zoals elk jaar mochten we eind november Sinterklaas in ons museum verwelkomen. *Het huis van Sinterklaas* mocht zich weer in een enorme belangstelling verheugen; alle rondleidingen waren binnen een mum van tijd uitverkocht en we mochten 10.931 bezoekers ontvangen. Dit jaar besteedden we aandacht aan de legende van de zeelieden, van wie Sint-Nicolaas de patroonheilige is. Onder leiding van twee stoere zeebonken maakten de kinderen een woeste zeereis mee, waarbij ze mochten zingen, het anker uitgooien, door een kijker turen en vissen naar overboord geslagen pakjes. 13 december ging de kerstpresentatie *Beleef het kerstverhaal!* weer van start, met bekende en minder bekende Nederlanders die het kerstverhaal voorlezen, de bijzondere opvoering van het kerstverhaal door theatergroep Aluin, de kerststallenroute, het spel *Reis mee naar Bethlehem*, een soort levensgroot ganzenbord en de kerststal met echte dieren op de binnenplaats. De Napolitaanse kerststal werd uitgebreid met een herberg, waarin een vrolijk tafereel werd geënceneerd, waar-

“

Mijn feest is een levende traditie in Nederland, die vanaf de dertiende eeuw bestaat. Tradities evolueren en worden aangepast aan de tijdgeest. Voor 1940 stopten we stoute kinderen bijvoorbeeld nog in de zak – totdat daar geen draagvlak meer voor was. In het huis van Sinterklaas wordt de traditie niet gemaakt, maar verbeeld, verklaard en gevolgd. Daarom had ik dit jaar ook een paar Pieten met roetvegen bij me – die zijn nog in opleiding.

Sint Nicolaas

”

Het huis van Sinterklaas met dit jaar de legende van de zeelieden

Met de hele klas naar Feest! Weet wat je viert

in diverse hoofdzonden herkenbaar waren. Zo vormde de scène een mooie tegenhanger met de scène in de stal. Geïnspireerd door diezelfde kerststal maakten Koos Meinderts en Annette Fienig het Gouden Boekje *Angelino en de drie koningen*, die in het museum werd gepresenteerd.

Educatie

In 2014 bezochten meer dan 10.000 scholieren onze cultuur-educatieve activiteiten. Cultuureducatie is een speerpunt voor Museum Catharijneconvent. We willen vooral ook jonge

bezoekers kennis laten nemen van het christelijk erfgoed en we doen dat door met kinderen te spreken over de christelijke feestcultuur in Nederland. *Feest! Weet wat je viert*, een onderdeel van de vaste presentatie van het museum, brengt deze cultuur op aansprekende wijze in beeld. (Zie ook hoofdstuk 1). De *Feest!*-presentatie wordt ook door scholen bezocht in het kader van Museum voor de Klas, een samenwerkingsproject van de Musea Utrecht. Met deze koepelorganisatie werken we ook samen aan educatieve projecten voor ouderen, zoals de *Vrijdag museumdag*, die bezocht wordt door bewoners van ver-

zorgings- en bejaardenhuizen. Bij minder mobiele ouderen, zoals bewoners van verpleeghuizen, komen de musea zelf langs, in het kader van het project *Museum voor één dag*. Het museum werkte ook voor middelbare scholen; vaak gaat het om op maat gemaakte educatieve projecten met een doorlopende leerlijn. Afgelopen jaar is de educatie voor het voortgezet onderwijs intensiever opgepakt met een studiemiddag en aangepaste onderwijspakketten. Voor 2015 wordt groei verwacht in het bezoek van middelbare scholieren. De rondleidersmethode *I Ask*, ontwikkeld door Petra Katzenstein van het Joods Historisch Museum en Irith Koster, is verder uitgebouwd. Ook bij de kinderrondleidingen wordt het principe, dat gekenmerkt wordt door interactiviteit, toegepast. In 2015 zal de training voor het team van rondleiders verder worden ontwikkeld. Eind 2014 zijn daar de voorbereidingen voor begonnen.

Nieuwe website

In januari 2015 is de nieuwe website online gegaan. Bij het samenstellen van dit jaarverslag konden we al veel enthousiaste reacties noteren. Namens de afdeling Marketing en Communicatie begeleidde Boukje Schaap de totstandkoming van de website bij ontwerp bureau Fabrique, dat eerder websites maakte voor onder meer het Rijksmuseum en het Van Gogh museum: 'De reacties op de nieuwe website zijn precies wat we beoogd hadden; bezoekers krijgen een prachtig beeld van het museum; de mensen blijven langer op de site, dwalen rond over de pagina's en lezen onze verhalen en achtergrondinformatie.'

Cover Gouden
Boekje Angelino en
de drie koningen

Het museum als kenniscentrum heeft een prominente plaats gekregen op de website, waarbij de activiteiten van de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters geheel zijn opgenomen; voorheen stonden die nog apart. Ook de zogeheten satelliet-sites die in de loop der jaren zijn ontstaan zijn in de site opgenomen, of alleen via de moederwebsite te bereiken. 'Een uitzondering is de website catharijneverhalen.nl,' zegt Boukje, 'omdat dit in essentie een ander doel dient dan de corporate website, namelijk het verzamelen van persoonlijk verhalen. Dit betekent niet dat we het nooit willen integreren, maar wel dat hier eerst uitgebreid onderzoek naar zal worden gedaan.' Marije de Nood zal zich de komende tijd op dit onderzoek naar immaterieel erfgoed gaan richten (zie ook hoofdstuk 4).

“

Samen met het Rijksmuseum werken we op een aantal gebieden samen met Museum Catharijneconvent. In de eerste plaats is dat het delen van expertise op het gebied van kerkelijk en synagogaal zilver en textiel. Ook implementeren we samen de educatieve methodologie I ask, een nieuwe weg om bezoekers rond te leiden en het gesprek met ze aan te gaan.

Joël Cahen, algemeen directeur Joods Historisch Museum

”

3

Collectie

Aanwinsten, beheer en behoud

Museum Catharijneconvent beheert de belangrijkste collectie van het Nederlands christelijk erfgoed. Aan de hand van die collectie vertellen we het verhaal van de kunst- en cultuur-historische geschiedenis van het christendom. Bij het maken van tentoonstellingen is de eigen collectie leidend, maar ook andere aspecten van ons collectiebeleid zijn zo veel mogelijk op zichtbaarheid gericht. Dat kan dus ook op een andere plek zijn, conform ons credo: liever bij een ander op zaal, dan bij ons in het depot.

Wanneer we schrijven 'onze' of 'de eigen collectie' dan hebben we het over de collectie waarvoor we verantwoordelijk zijn. Want feitelijk is de collectie niet van ons, maar van de zogeheten collectiestichtingen. Dat zijn de *founding fathers* van het museum, zoals onder meer het Aartsbisschoppelijk Museum (Utrecht), het Bisschoppelijk Museum (Haarlem), het Oud-Katholiek Museum (Utrecht) en de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst. Een overzicht van deze stichtingen vindt u achter in dit jaarverslag. De collecties van deze stichtingen zijn in bruikleen gegeven aan de Staat der Nederlanden, waarmee de collectie onder verantwoordelijkheid van het Rijk valt. Vandaar dat ook wel wordt gesproken over de Rijkscollectie. Deze collectie is door de Staat der Nederlanden in beheer gegeven aan Museum Catharijneconvent. Deze constructie staat intensief contact met de collectiestichtingen niet in de weg, integendeel. Marieke van Schijndel: 'We spreken elkaar twee keer per jaar. Dat zijn brede gesprekken, niet alleen over de collectie, maar ook over hoe het met het museum gaat en wat onze plannen zijn voor de toekomst. De rolverdeling is duidelijk, ze bepalen de programmering niet, maar ze vinden het wel prettig dat we daarover het gesprek met ze aangaan.' Deze prettige samenwerking komt ook tot uiting in het nauwe overleg dat we hebben in het kader van het ontzamelproject:

Margareta van Antiochië, Mechelen, ca. 1550, RMCC b294

‘De collectiestichtingen nemen samen met ons de beslissing of een object wel of niet wordt afgestoten.’

Aanwinsten

Langdurige bruiklenen, schenkingen en aankopen zorgden voor een toename van 129 voorwerpen. In de aanwinsten-vitrine bij de garderobe toonden we een mooie schenking: een zestiende-eeuws albasten Mechels beeldje van de heilige Margareta van Antiochië, een negentiende-eeuws ivoren tweeluikje met scènes uit het leven van David en een zestien-eeuws reliëf met Aanbidding der koningen. Het zogeheten rondje christendom in de kloostergangen werd uitgebreid met een complete – en dus zeldzame – calvariegroep van ivoor, die zich eveneens onderscheidt in zeer verfijnd snijwerk. Daarnaast werd de presentatie in de oostelijke kloostergang uitgebreid met een geschonken beeld van St.-Jacobus uit ca. 1500. De meest beeldbepalende aanwinst van 2014 was zonder twijfel het Petrusbeeld van rond 1410-1420 dat bij de opening van de Catharinazaal gepresenteerd werd (zie ook hoofdstuk 2). Tijdens een excursie met donateurs naar TEFAF in Maastricht liep conservator Micha Leeftang het beeldje opnieuw tegen het lijf. ‘We kenden het al van de tentoonstelling *De weg naar Van Eijk* in Museum Boijmans Van Beuningen, waar het toen al te koop stond. Inmiddels was de vraagprijs wel gezakt, maar nog steeds ongekend veel voor ons.’

Missing link

Het liet de conservator middeleeuwse kunst niet los, omdat het beeld een echte *missing link* in de collectie is. ‘Het vormt de ontbrekende schakel tussen de vroeg middeleeuwse beelden en de beeldhouwkunst uit het tweede en derde kwart van de vijftiende eeuw. Met dit beeld kunnen we de stilistische ontwikkeling van de Nederlandse beeldhouwkunst van 1200 tot 1500 voor het publiek inzichtelijk maken.’ Fondsvoorzitter Huub Blankenberg, die onder meer bij de Vereniging Rembrandt heeft gewerkt, overtuigde Micha ervan dat een dergelijke aankoop best werkelijkheid zou kunnen worden. Micha maakte van de aanwezigheid van collega-conservatoren gebruik door na te vragen of zij het grote belang van het beeld ook inzagen. ‘Frits Scholten van het Rijksmuseum had hem wel willen hebben, maar vond dat het beeld het beste bij ons zou passen. Dit liet hij ook de fondsen weten nadat hij had plaatsgenomen in de adviescommissie, die wordt samengesteld om de geldschietters te adviseren over het steunen van een eventuele aankoop.’

Jacobus de Meerdere met staf in rechterhand, Rijnland, ca. 1500, RMCC b303

Grootste aankoop

Prettige bijkomstigheid was dat het beeld naar het museum kon komen om daar bestudeerd te worden. ‘Best bijzonder,’ vertelt Micha, ‘dat je zo’n beeldje al in huis hebt voordat de aankoop een feit is. Maar de fondsen willen het object vaak zelf kunnen bekijken en we wilden ook de polychromie, de schildering op het beeld, laten bestuderen door een restaurator.’

Op 11 juli kwam het verlossende telefoontje. De koop was gesloten, dankzij bijdragen van de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Caius Fonds, Utrechtse Rembrandt Cirkel en Mr. J.J.A.M. Kennis Fonds), het Mondriaan Fonds, de Bank-Giro Loterij, het VSBfonds en de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent. En daarmee was de grootste aankoop in de geschiedenis van het museum een feit. De zeldzaamheid heeft de doorslag gegeven, vertelt Micha tot besluit: ‘Het beeld is gemaakt door Claux de Werve, een kunstenaar die aan het Bourgondische hof werkte. Uit die Bourgondische hofstijl-

Petrus, Claux de Werve, ca. 1415. RMCC b304

“

Wij zijn er trots op om partner te zijn van Museum Catharijneconvent. Het museum vertelt de rijke geschiedenis van het christendom in Nederland. Het museum weet vele bezoekers te intrigeren en aan te trekken met publieksvriendelijke tentoonstellingen. Dankzij de bijdrage van onze deelnemers kan het museum niet alleen de waardevolle collectie aanvullen, maar ook andere activiteiten ontplooiën zoals de bouw van de Catharinazaal en de ontsluiting van de collectie via de website. Zo kan het verhaal nóg beter verteld worden. Daar doen we het voor!

Marieke van Schaik, managing director BankGiro Loterij

”

periode hadden we nog niets in onze collectie. Het bleek ook te ontbreken in de Collectie Nederland. Dit benadrukt het grote belang van de aankoop.’

De schenking van Jozef

Tijdens de tentoonstelling *Thuis in de Bijbel* was het schilderij *De Verkoop van Jozef* van de zeventiende-eeuwse schilder Lambert Jacobsz te zien, dankzij een bruikleen van de eigenaar, de familie De Wijkerslooth de Weerdesteijn. Het paneel laat de verkoop van Jozef door zijn broers zien in een landschap dat er Italiaans uitziet, maar door een aantal geiten, schapen en een koe toch erg Hollands aandoet – vandaar de opname in de tentoonstelling over dichtbij huis gesitueerde bijbelse taferelen. ‘We kenden het schilderij al een paar jaar

De verkoop van Jozef, Lambert Jacobsz, 1629, RMCC s365

en het was typisch zo'n werk waarvan je denkt: dat hoort hier gewoon thuis,' zegt conservator Tanja Kootte. Niettemin was de verrassing groot toen in november bekend werd dat de familie het schilderij aan het museum wilde schenken. Het paneel is nu te zien in de vaste opstelling in de zuidelijke kloostergang. Als conservator voor het protestantisme is Tanja extra blij met de aanwinst: 'Het is niet alleen een belangrijke toevoeging aan de collectie bijbelschilderkunst, maar Lambert Jacobsz was naast schilder ook doopsgezind voorganger. We weten dat hij heel goed kon preken en van grote betekenis is geweest voor de doopsgezinde gemeenschap in Friesland, waar hij werkte.'

Hymnarium

Kort na de aankoop van de Petrus kreeg Micha Leeftang een handelaar in handschriften aan de lijn die zei iets te hebben dat perfect bij het museum zou passen. 'Het bleek een uniek stuk: een handschrift uit 1564. Een hymnarium, een liedboek met een verzameling van liturgische gezangen. Het was ook nog eens van Utrechtse herkomst, te weten uit het adellijk benedictinessenklooster Oudwijk. Het is historisch echt belangrijk,' licht Micha toe. 'Rond die tijd was het Gezelschap

van bibliofielen in het museum, voor wie ik een lezing zou geven. Aan hen heb ik het gepresenteerd. In de pauze kwamen er meteen een paar mensen naar me toe die me tipten over een Amerikaans fonds, de B.H. Breslauer Foundation, een stichting die subsidies uitkeert aan bibliotheken en andere non-profit instituten die zeldzame boeken en manuscripten verzamelen. Twee weken na de aanvraag kwam er al groen licht uit New York: we konden het verwerven!'

Restauraties

De afdeling collectiebeheer is onder andere verantwoordelijk voor de restauraties, die vrijwel altijd worden uitgevoerd in het kader van de programmering. Voor *Thuis in de Bijbel* werden drie damasten avondmaalskleden gereinigd door Daphne Reijts. Atelier Domstad te Utrecht behandelde een aantal glas-inloodramen, waarvan er een gebruikt werd in de tentoonstelling *Ik geef om jou!* Het gaat om een bijzonder stuk, vertelt conservator Marije de Nood: 'Het is een ruit die ooit in dit klooster heeft gehangen. Naast een brooduitdeling is het wapenschild van Wolter van Byler, commandeur van de johannieters die in het Catharijneconvent gevestigd waren, er op te zien. Daarom krijgt het na de tentoonstelling een plek in de Utrechtzaal.'

Christus op de koude steen, Oost-Nederland, ca. 1510, ABM bs692 in de Catharinazaal

Voor de inrichting van de Catharinazaal werden ook verschillende restauraties uitgevoerd: de lijst van het schilderij *Gregoriusmis* werd behandeld door Sainthill Lijsten in Haarlem, het paneel Christus als Man van Smarten van Geertgen tot Sint Jans werd gerestaureerd door Caroline van der Elst en van een nieuwe lijst voorzien. Van der Elst restaureerde ook het doek Sint-Jansprocessie te Laren van Gijs Bosch Reitz. Michiel Langeveld restaureerde de lekbak van de kandelaar van Pierre de Grauw uit de Feest!-presentatie.

Ten slotte werden evenals vorig jaar ten behoeve van de grote textieltentoonstelling *Het geheim van de Middeleeuwen, in goud-draad en zijde* vele gewaden en borduurfragmenten onder handen genomen door Emmy de Groot en Liesbeth van Ravels.

Twee bijzondere beelden

Aleth Lorne restaureerde het middeleeuwse beeld Christus op de koude steen, dat een ware transformatie doormaakte en van de Refter verhuisde naar een centrale positie in de nieuwe Catharinazaal. 'Hij komt daar prachtig tot zijn recht,' vindt afdelingshoofd Sieske Binnendijk, 'want het beeld doet veel met mensen. Het is ook een van mijn favorieten, daarom staat hij op mijn visitekaartje. Ik ben ook regelmatig even gaan kijken tijdens de restauratie. Wist je trouwens dat je het beeld heel anders beleeft als je even door de knieën gaat? Het lijkt alsof hij berustend naar beneden kijkt, maar als je zijn blik vangt kijkt hij je heel indringend aan.'

Aleth Lornes andere grote uitdaging was de restauratie van de middeleeuwse piëta. 'Dat heeft haar wel wat hoofdbrekens gekost,' vertelt Sieske. 'Er was in het verleden een niet-originale stuk aan vast gemaakt dat er niet mooi uitzag. Van het bankje waarop Maria zit was de rechterkant geheel verdwenen. De vraag is dan of je dat zo moet laten of er toch een stuk aan moet maken. Ook aan de onderkant was het beeld erg beschadigd, waardoor het veel moeite kostte om de plooi van Maria's gewaad goed te reconstrueren. Daarom heeft de restauratie veel langer geduurd, maar het is prachtig gelukt.'

Bruiklenen

Zoals gesteld in de inleiding werkt ons museum graag aan bruiklenen mee. Honderden kunstwerken zijn in langdurig bruikleen te zien bij collega-musea en andere instanties. Daarnaast begeleidde de afdeling Collectiebeheer in 2014 zo'n 47 bruiklenen voor tentoonstellingen in binnen- en buitenland. Voor de tentoonstelling *Van Oostsanen (1470-1533) de eerste Hollandse meester* die in het Amsterdam Museum en het

Stedelijk Museum Alkmaar werd georganiseerd, werden in totaal 22 schilderijen en textilia uitgeleend. De schilderijen *Jacob herkent het bebloede kled van Jozef* van Lambert Jacobsz en *Jaël, Debora en Barak* van Salomon de Bray waren twee van de vier werken die werden uitgeleend voor de tentoonstelling *Emoties, geschilderde gevoelens in de Gouden Eeuw* in het Frans Hals Museum te Haarlem. In Budapest was op de tentoonstelling *Rembrandt and the Golden Age* onder andere ons paneel *Doop van de kamerling* te zien. Ten slotte werkte het museum mee aan de tentoonstelling *Heilige plaatsen, heilige boeken*, die werd gehouden in het Museum aan de Stroom (MAS) te Antwerpen, door middel van bruiklenen van het schilderij *de Crypte van de Geboortekerk te Bethlehem* met portretten van vier Jeruzalemvaarders en de reliekschrijn van Thomas Becket. Voor het bruikleen van *Kruisdraging* van Cornelis Kruseman, ten behoeve van de tentoonstelling *Kruseman, kunstbroeders uit de romantiek* werd een restauratie uitgevoerd door Michel van der Laar, die werd betaald door de Kruseman Foundation.

Ontzamelen

In 2014 werd de pilot ontzamelen, die 2013 startte, afgerond. 'We krijgen veel waardering voor de zorgvuldige manier waarop we het aanpakken,' vertelt Sieske Binnendijk. 'We waren er in het begin best beducht voor, want het is toch een gedurfde onderneming. Ten eerste is het een gevoelig onderwerp omdat het over christelijk erfgoed gaat, ten tweede is het leeuwendeel van de collectie niet van ons maar van de onderliggende stichtingen, die de eindbeslissing nemen over wel of niet afstoten en ten derde had het woord ontzamelen een slechte klank, omdat er musea zijn geweest die belangrijke objecten in de verkoop hebben gedaan.'

'Het gaat goed met het project,' vertelt Sieske verder. 'De samenwerking met de stichtingen verloopt uitstekend, en vele objecten krijgen een onverwacht nieuw leven. Als je het over zichtbaarheid van de collectie hebt, blijkt ontzamelen minstens zo waardevol als ons bruikleenbeleid,' zegt Sieske. 'Al zo'n 100 voorwerpen die bij ons in depot stonden zijn te zien bij collega-musea, teruggegaan naar hun oorspronkelijke herkomst, gebruikt in het kader van restauratieopleidingen of onderdeel geworden van een cultureel project.'

'En we maken er zo veel mensen blij mee,' vult Annabel Dijkema, coördinator van het ontzamelproject, aan. 'Een achttiende-eeuws draaitabernakel heeft het museum terug gegeven aan parochie Sint-Jan de Doper in Wierden. De parochie schonk het tabernakel in 1925 aan het museum. Het stond tot nu jaren-

“

Museum Catharijneconvent is voor Wikimedia Nederland een prettige samenwerkingspartner gebleken. Door een beelddonatie zijn prachtige hoge resolutie afbeeldingen ter beschikking gesteld. Door de collectie open te stellen voor een groot publiek heeft het museum laten zien zich aan de frontlinie te begeven.

Jesse de Vos, projectleider culturele samenwerking, Wikimedia

”

lang ongebruikt in het depot. De parochie was dolblij met het aanbod om het weer terug te plaatsen in de kerk.’ ‘De impact van zo’n terugplaatsing is vaak groot’, merkt Sieske. ‘De plaatselijke kranten schrijven er graag over en we hebben al een paar keer meegemaakt dat de lokale middenstand geld voor een restauratie gaat inzamelen. Dat gebeurde op Texel, waar Annabel en ik werkelijk als koninginnen werden binnengehaald toen we een schilderij voor het historisch museum kwamen terugbrengen, en in Amersfoort, waar twee zeventiende-eeuwse beelden van Maria en Jozef op hun oorspronkelijke plek werden geplaatst in de kapel van het voormalig Oud-Katholieke Seminarie, waar nu een zorg-instelling in gevestigd is.’

Textiel

In 2014 is ook een ontzamelplan opgesteld voor de collectie textiel. De kwantiteit en de kwaliteit van de collectie laat-middeleeuwse textilia kent zijn weerga niet en geldt wereldwijd als referentiecollectie. Ook de collectie paramenten uit de zeventiende en achttiende eeuw is bijzonder. Maar voor de collectie vanaf 1850 zien we een wisselend beeld, vertelt Annabel Dijkema. ‘We hebben gemerkt dat we ook textiel van matige kwaliteit in huis hebben. Tussen 1850 en 1950 vond een hoge productie van paramenten plaats. Van de belang-

rijke ateliers uit die tijd is een aantal goed vertegenwoordigd, maar enkele nog niet. Textiel uit die periode is vooral ontstaan door passief verzamelen, als gevolg van kerksluitingen.’ Bij de inventarisatie zijn 205 gewaden met toebehoren geselecteerd die niet of van minder belang zijn voor de collectie. We gaan onderzoeken of deze voorwerpen kunnen worden afgestoten, zodat de kwaliteit van de collectie verbetert. Daarnaast ontstaat er ruimte voor de topstukken textiel in kerkelijk bezit waarvoor naar verwachting op korte termijn onderdak moet worden gevonden. ‘Veel van deze inzichten zijn nieuw en hebben we te danken aan de expertise van de collega’s van de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters,’ besluit Sieske. ‘Die afdeling is echt een waardevolle aanvulling gebleken, ook voor ons.’

Digitalisering

Net als vorig jaar heeft het museum in 2014 een flinke stap gezet op het gebied van digitalisering van de collectie. Werden er in 2013 6.000 foto’s toegevoegd, in 2014 betroffen het meer dan 10.000 foto’s. Van 31.000 voorwerpen bestaat nu een digitale opname. Van alle objecten die zich in onze kerncollecties bevinden, zijn digitale afbeeldingen gemaakt.

Verantwoordelijk voor deze inspanning is medewerker Collectiebeheer Humphrey van der Beesen. Afgelopen jaar fotografeerde hij onder meer al het glas in lood en alle prenten en tekeningen in het depot. ‘Nu werk ik hier toch al lang,’ zegt Sieske Binnendijk, ‘maar als ik blader door Humphreys werk, word ik nog vaak verrast en denk: wat een mooie tekeningen hebben we hier toch. Het is voor onderzoekers en tentoonstellingmakers ook erg waardevol, wat Humphrey doet.’

De verbeterde digitale toegankelijkheid van de collectie- en bibliotheekdatabase leidde ook in 2014 tot meer digitaal bezoek. Het toegankelijk maken van de collectie wordt door de nieuwe website alleen nog maar versterkt. Door het integreren van de collectiedatabase in de website kunnen op veel pagina’s koppelingen gemaakt worden met collectiestukken; dit is een grote verrijking voor de bezoekers.

Samenwerking met Wikimedia

Begin 2015 werden ruim 2500 hoge-resolutiefoto’s van de kunstvoorwerpen uit de vaste collectie toegevoegd aan de database van Wikipedia. Deze donatie maakt de afbeeldingen wereldwijd en kosteloos beschikbaar. Wikipedia is, als een van de best bezochte websites ter wereld, een partner bij uitstek om hierin een volgende stap te zetten. Ook beschikbare

afbeeldingen die bij het museum worden aangevraagd worden voortaan kosteloos geleverd.

Medewerker educatie Marieke Wickham begeleidt namens het museum de 'donatie' van deze foto's, 'want dat is wat we feitelijk doen: het weggeven van foto's. We proberen de kennis die we hebben met iedereen te delen. Dat sluit aan op de gedachte achter Wikimedia.'

Het afgelopen jaar is er veel gebeurd als het gaat om het tonen van onze collectie aan een groot online publiek. 'Het is duidelijk geworden wat de voordelen zijn van het beschikbaar stellen van beelden via een platform dat wereldwijd zeer populair is. Die foto's zijn voor ons een middel om meer aandacht te genereren voor onze collectie. Omdat er zoveel kennis zit over onze collectie buiten de museummuren organiseren we schrijfsessies, die Wikimedia edit-a-thons noemt.' Marieke legt uit waarom: 'Als onze foto's in Wikimedia Commons staan, zijn ze nog niet goed vindbaar, omdat ze nog niet zijn gekoppeld aan pagina's op Wikipedia. Daarom moeten we zorgen dat ze onderdeel worden van artikelen. Deze worden geschreven door wikipedianen en andere geïnteresseerden. Tijdens zo'n edit-a-thon neemt iedereen een laptop mee en gaan we samen schrijven; een mooie vorm van co-creatie.'

Registraties

Zonder overdrijven mogen we stellen dat Museum Catharijneconvent een van de koplopers is als het gaat om registratie. De registratiegraad is 100% en regelmatig bezoeken andere musea onze registratoren om de kunst af te kijken; iets waaraan we graag medewerking verlenen. In 2010 werd het opschonen van vervaardigernamen gestart. In 2014 werd dit project met succes afgerond, waarmee 12.000 namen werden getoetst aan de standaard RKD Artists. Er zijn in totaal ongeveer 2.000 incorrecte namen verwijderd uit het systeem. Ook werden er alternatieve spellingen en geboorte- en sterfgegevens toegevoegd.

In de Adlib-applicatie worden sinds 2013 ook alle bruiklenen voor tentoonstellingen in het museum geregistreerd. Registrator en applicatiebeheerder Arno van Os legt uit waarom deze keuze werd gemaakt: 'Door alle bruikleeninformatie in één systeem in te voeren, kun je alle relevante informatie snel beschikbaar maken voor verschillende doelgroepen, zoals verzekeraars, transporteurs en vormgevers. Zo staat er in ons registratiesysteem welke verpakkingseisen aan bruiklenen worden gesteld en hoe ze tentoongesteld moeten worden. Voorheen moesten we alle benodigde informatie uit verschil-

De nieuwe multimediatour

lende bronnen samenvoegen. Nu dat niet meer hoeft, scheelt dat veel tijd en is het risico op administratieve fouten sterk afgenomen'.

Multimediatour

En dit jaar bleek het nut van zijn systeem des te meer bij de ontwikkeling van de multimediatour, een tour die via gratis ter beschikking gestelde Ipods te zien en te beluisteren is, en mogelijk gemaakt door Fonds Museum Catharijneconvent. Hij biedt verdieping bij de kunstwerken, met bijpassende filmpjes en unieke kijkjes achter de schermen. Er is een speciale tour voor de tentoonstellingen, voor het eerst gebruikt bij *Ik geef om jou!*, en voor de vaste opstelling. De tour werd in samenwerking met het bureau IJsfontein zo ontwikkeld dat het museum, middels de door Arno van Os ontwikkelde Adlib-database, zelf nieuwe tours kan maken en heel makkelijk zelf kleine en grote aanpassingen kan doen. Arno van Os: 'Ontwikkelaars van multimediatours ontwikkelen vaak zelf een content-managementsysteem (cms), maar dat heeft als nadeel dat de informatie die er in staat niet is gekoppeld aan de database van de collectie. Dus als je een leuk filmpje hebt over een object, kun je dat in je eigen systeem niet terugvinden. En dat kan nu wel. Het grootste voordeel is dat we nu zelf, zonder externe hulp, nieuwe tours kunnen samenstellen. En daarom is het zo handig dat we sinds 2013 ook alle inleningen in Adlib hebben staan, zodat we voor afbeeldingen en objectinformatie voor de multimediatours ook gebruik kunnen maken van tentoonstellingsbruiklenen.'

4

Kennis

Wetenschap en kennisdeling

Naast de zorg voor de collectie en de organisatie van presentaties heeft Museum Catharijneconvent een taak als kenniscentrum. Naarmate de kennis over christelijk erfgoed afneemt, groeit deze functie, zowel in belang als in aantal inspanningen. Dat die inspanningen zich steeds meer uitstrekken tot ver voorbij de 'eigen' collectie, zien we aan de brede reikwijdte van het wetenschappelijk onderzoek, onze groeiende participatie in internationale initiatieven en de in snel tempo toenemende consultaties van de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters.

De afdeling Onderzoek, Educatie en Bibliotheek heeft sinds 1 juli 2014 een nieuw hoofd; Anouk Janssen. Anouk werkte eerder bij onder meer het Rijksmuseum en de Koninklijke Bibliotheek. Bij laatstgenoemde instelling was ze hoofd van de conservatoren van de Bijzondere Collecties en verantwoordelijk voor de cultureelwetenschappelijke activiteiten, ook online. 'Het was het leukste en meest museale wat je in de KB kunt doen, maar het blijft een bibliotheek en geen museum. Het primaire doel is bewaren en kennis beschikbaar stellen, en niet zozeer de presentatie van de collectie. In een museum is dat precies andersom, daarom wilde ik graag terug naar een museum, maar dan wel een met een omvangrijke wetenschappelijke functie.'

Kennisplan

Onder verantwoordelijkheid van Anouk Janssen werd in de tweede helft van 2014 gewerkt aan een nieuw kennisplan. Het kennisplan gaat niet alleen in op de manier waarop we onze wetenschappelijke rol willen invullen, het gaat ook over educatie en de valorisatie van kennis: 'Maar voor alles hebben we de noodzaak benadrukt dat iemand die rol oppakt,' zegt Anouk. 'Door de ontkerkelijking vloeit niet alleen religieus erf-

goed weg, ook de kennis van dat erfgoed neemt in snel tempo af. De religieuze praktijken uit ons verleden, de wortels van onze christelijke samenleving, die zich hebben geuit in kunst, literatuur, moraal, rituelen en gebruiken dreigen steeds meer vergeten te worden. Om de huidige tijd en de westerse wereld moreel, cultuurhistorisch, maatschappelijk en politiek te begrijpen is kennis van het materiële en immateriële religieuze erfgoed van groot belang. Inzicht in de verhouding tot andere religies is daarbij onmisbaar.

Tegen deze achtergrond zien we een enorme urgentie en behoefte om de kennis van ons christelijke erfgoed te blijven onderzoeken, maar vooral ook te delen en te borgen. Dat de taal van de wereld waarin het christelijke erfgoed is ontstaan nauwelijks meer *gesproken* wordt, zien we als een maatschappelijk gegeven. Dat die historische taal nauwelijks meer

Anouk Janssen, afdelingshoofd Onderzoek, Educatie en Bibliotheek

“

Met het museum als partner is onze faculteit versterkt. Onze burens voegen echt iets toe aan de wetenschap van de theologie, door deze beeldend en invoelend te maken voor jonge mensen. Na een college over kerkvaders kunnen de studenten die meteen gaan bekijken. En als we lesgeven over moraal-theologie of naastenliefde, hoe mooi is het dan dat ze de impact daarvan bij de burens kunnen zien?

Ada van der Velden, directeur Faculteit Katholieke Theologie, Universiteit van Tilburg

”

begrepen dreigt te worden, is iets waar nog wat aan te doen is. Niet alleen willen we dat graag, we zijn er van overtuigd dat Museum Catharijneconvent het enige kenniscentrum is die deze taak kan oppakken.’

Knooppunt

Als samenwerking ergens onze rol bepaalt dan is het wel in onze functie als kenniscentrum. Museum Catharijneconvent is een knooppunt op het gebied van kennis van het christelijk erfgoed. Marieke van Schijndel: ‘Daarbij willen we niet alleen een ontmoetingsplaats zijn, maar ook een actieve rol spelen. We zijn steeds meer in staat om initiatieven met kracht door te zetten.’

Een mooi voorbeeld is het onderzoeksproject naar Nederlandse kerkinterieurs, dat in 2014 van start ging onder de werktitel *Voor de eeuwigheid*.

‘Met dit project willen we de rijkdom en kwaliteit van het Nederlandse kerkinterieur in beeld brengen,’ vertelt Marc de

Erfgoedsspecialist Anique de Kruijf inventariseert, samen met studenten van de Reinwardt Academie, erfgoed in de Marthakerk in de Haagse Schilderwijk

Beyer, hoofd van de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters: ‘de architectuur van de binnenruimte, interieuronderdelen en roerende voorwerpen in samenhang met elkaar, het interieur-ensemble dus. We willen de aandacht vestigen op het rijke erfgoed dat we in dit land hebben. Als we naar Frankrijk of Italië op vakantie gaan, lopen we als eerste een kerk binnen, maar in eigen land doen we het niet. Al komt dat ook omdat veel kerkinterieurs hier lang niet altijd toegankelijk zijn.’

100 kerkinterieurs

Voor de eeuwigheid is een wetenschappelijk samenwerkingsproject van Museum Catharijneconvent, vertegenwoordigers van de Protestantse Kerk in Nederland en het Interkerkelijk Contact inzake Overheidszaken-Kerkgebouwen (CIO-K), de Rooms-Katholieke Kerk, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), de Rijksuniversiteit Groningen en de Radboud Universiteit Nijmegen. Marc: ‘We hebben nu een voorlopige selectie gemaakt van 100 interieurs, die als een staalkaart dienen voor de rijkdom die in Nederland aanwezig is. Die komen in een wetenschappelijke publicatie, met prachtige fotografie.’

Als tipje van de sluier geeft hij twee voorbeelden; ‘Niet bekend bij het grote publiek, maar een prachtige neogotische parel is de huiskapel van de aartsbisschop aan de Maliebaan, en een van de mooiste interieurs in Groningen vinden we in de Nederlands Hervormde kerk in Midwolde.

“

Nu steeds meer kerken hun functie verliezen is het des te belangrijker dat kennisinstutten als de RCE en Museum Catharijne-convent gezamenlijk de erfgoedwaarden in beeld brengen. De inzet op het project kerkinterieurs van beide partijen is daarom een logische stap en sluit prima aan op de doelen van de Agenda Toekomst Religieus Erfgoed. Voor ons is het project zo waardevol omdat het enerzijds onze adviespraktijk ondersteunt en anderzijds de kwaliteit van het religieus erfgoed voor een groot publiek toegankelijk maakt.

Cees van 't Veen, directeur Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

”

Kennis samenbrengen

'Ik vind dit een treffend voorbeeld van hoe we werken,' vertelt Marieke van Schijndel, 'omdat we zelf hebben geconstateerd dat er weliswaar heel veel kennis over kerkinterieurs bestaat, maar dat deze kennis ook heel versnipperd is: de een weet alles over het protestantisme, een ander is een kenner van Brabantse interieurs. Dan moet er een partij zijn, die deze kennis samenbrengt, met de juiste mensen: niet alleen erfgoed specialisten maar ook kerkelijke partners, om te horen waarin voor hen de waarde zit. De verbinding tussen het roerende en het onroerende goed is heel belangrijk, want daar zit de traditie, het gebruik, het ritueel.

Meer kennis over interieurs is ook belangrijk in de gesprekken met kerkgenootschappen over welke kerk het beste open kan blijven als er moet worden gefuseerd. Want als een kerk wordt

herbestemd, is het interieur weg. Met deze kennis kunnen we ook helpen in de dialoog met financiers, omdat het tot nu toe moeilijk is financiering voor kerk en interieur als gesamt-kunstwerk te krijgen. Het ensemble wordt nog niet op waarde geschat. We doen dit dus ook voor het behoud van het erfgoed.'

Toekomstagenda Religieus Erfgoed

Sinds 2013 draagt Museum Catharijneconvent ook zorg voor de collecties in kerken en kloosters, onder meer door middel van waarderings- en selectieadvies bij kerksluitingen. Deze verantwoordelijkheid is ondergebracht in de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters (EKK). 'Net als bij de binnencollectie houden we ons naast beheer en behoud bezig met presentatie. Waarom zouden we dat bij de buitencollectie ook niet doen? Daarom gaan we ook het gesprek aan over openstelling van die mooie interieurs,' zegt Marieke van Schijndel. Een mooie plek om dat te bespreken is in de werkgroep 'Open kerken', die zij namens het museum voorziet. Het is een van de werkgroepen in het kader van de Agenda Toekomst Religieus Erfgoed, die de RCE rond de zomer heeft gelanceerd. Om er voor te zorgen dat er naast het gebouwde erfgoed ook aandacht is voor roerend erfgoed, participeren verschillende collega's van EKK in de andere werkgroepen van de Agenda Toekomst. Pia Verhoeven bij 'Praktische handreikingen, training en scholing' en 'Voortgaand gebruik', Anique de Kruijf bij 'Wet- en regelgeving' en Marc de Beyer bij 'Waarde in meervoud'.

Ondertekenaars Agenda Toekomst Religieus Erfgoed

Restauratie van het schilderij Genadestoel, H. Drievuldigheid, kopie naar Peter Paul Rubens, ca. 1680, StCC s60 in het kader van de restauratieopleiding van de Universiteit van Amsterdam

Structurele samenwerking

Ook voor de wetenschap geldt dat valorisatie van kennis steeds belangrijker is geworden. Wetenschappers weten ons steeds vaker te vinden en vice versa. Van een wat meer projectmatige samenwerking bewegen we steeds meer naar structurele vormen van samenwerking, met groeiend rendement. Een greep uit onze structurele samenwerkingsverbanden met universiteiten:

- De School of Catholic Theology van Tilburg University en Fontys Hogeschool zijn naast het museum gehuisvest. We delen faciliteiten en adviseren elkaar over en weer bij tentoonstellingen en educatieve projecten. Daarnaast participeren onze burens steeds vaker in het lezingenprogramma. Voor de tentoonstelling *Thuis in de Bijbel* verzorgden diverse wetenschappers een collegereeks.
- Tanja Kootte werkt als conservator voor het protestantisme structureel samen met de Vrij Universiteit in Amsterdam.
- Micha Leeftang werkt samen met de Universiteit van Amsterdam restauratieopleiding op het gebied van technisch

onderzoek en zat in de KNAW-commissie over de toekomst van het wetenschappelijk onderzoek aan universiteiten en in musea.

- Jaarlijks worden studenten van de Master conservatoren-opleiding van de Rijksuniversiteit Groningen opgeleid in het museum. Het museum leidt daarnaast stagiaires van andere universiteiten en de Reinwardt Academie op.
- We ontvangen en faciliteren veel werkgroepen van verschillende universiteiten. Omgekeerd geeft de inhoudelijke staf colleges op universiteiten.
- Het museum organiseert lezingen en presentaties door onderzoekers, zowel voor een algemeen als een wetenschappelijk publiek.

Onderzoek ten behoeve van tentoonstellingen

Wij doen dit onderzoek zelf, of nemen het voortouw in samenwerking met externe wetenschappelijke partners. In 2014 liepen onder meer de volgende onderzoeken:

“

Ik ondersteun dit museum omdat ik een bewonderaar ben van middeleeuwse kunst en omdat ik de sfeer onder de medewerkers er zo prettig vind; het is echt een warm bad. Als doel heb ik gekozen voor wetenschappelijk onderzoek. Enerzijds wordt dit steeds belangrijker vanwege de ontkerkelijking, anderzijds was mijn inschatting dat niet veel donateurs daarvoor zouden kiezen omdat ze er misschien geen duidelijk beeld bij hebben.

Mevrouw Zwaan, donateur

”

- Onderzoek naar bijbelverhalen op schilderijen en huisraad, in samenwerking met prof. dr. Ludo Beheydt, (Nederlandse cultuur, KU Leuven), dr. John Exalto (VU) en emeritus hoogleraar Marius L. van Leeuwen (Remonstrants Seminarium)
- Onderzoek naar caritas en het thema naastenliefde voor *Ik geef om jou!*, met prof. dr. Annelies van Heijst, dr. Hanneke van Asperen (Tilburg University, School of Humanities), dr. Lia van Doorn en dr. Maarten van der Linde (Kenniscentrum Sociale Innovatie, Hogeschool Utrecht)

Daarnaast is veel onderzoek voortgezet of opgestart voor toekomstige tentoonstellingen.

Afgelopen jaar heeft Micha Leeflang wetenschappelijk onderzoek gedaan naar middeleeuwse textielcollecties in binnen- en buitenland. Hierin wordt samengewerkt met experts als dr. Marieke van Roon, drs. René Lugtigheid (Universiteit van Amsterdam), drs. Henri Defoer (oud-directeur Museum Catharijneconvent) en drs. Casper Staal (oud-conservator van Museum Catharijneconvent). De resultaten komen ten goede aan de tentoonstelling *Het geheim van de middeleeuwen in gouddraad en zijde* (2015) en de bijbehorende publicatie, dat net zo'n standaardwerk belooft te worden als het boek dat verscheen bij de beeldtentoonstelling *Ontsnapt aan de Beeldenstorm* in 2013. Meer over dit en andere toekomstige projecten in hoofdstuk 5.

Onderzoek naar immaterieel erfgoed

Museum Catharijneconvent houdt zich al een aantal jaren intensief bezig met immaterieel erfgoed. Marije de Nood: 'Bij de tentoonstellingen over pelgrims, vrouwen en naastenliefde hebben we al veel gedaan op het gebied van ervaringsverhalen, maar nu willen we dat aan objecten in de collectie koppelen. Bij welke stukken kunnen we nog de ervaringen met rituelen naar boven halen? Als het gaat om geloofsbeleving in de jaren dertig, veertig en vijftig van de twintigste eeuw moeten we deze nu vastleggen, anders is die kennis verdwenen. Om dit te bewerkstelligen zal hier nog meer onderzoek naar worden gedaan. We willen onderzoeken hoe we de verhalen het beste kunnen verzamelen, opslaan en ontsluiten en vervolgens weer aan onze collectie en die van andere instellingen kunnen koppelen. Daar kunnen andere musea ook veel profijt van hebben.'

Dat kan Anouk Janssen bevestigen. 'Dit onderzoek voegt echt een dimensie toe aan materiële voorwerpen. We hebben er ervaring in, maar we gaan het uitbouwen. Als wij goed bedenken hoe we die ervaringsverhalen gaan verzamelen

Catalogus Middeleeuwse
Borduurkunst uit de
Nederlanden

en opslaan, dan is dat nuttig voor alle musea die ook bezig zijn met immaterieel erfgoed.

Technisch onderzoek

Naast onderzoek in het kader van aanwinsten en schenkingen, doen we objectgericht onderzoek voor presentaties, bruiklenen en publicaties.

In 2014 werden door Micha Leeflang en Kees van Schooten alle gegevens aangeleverd voor de afronding van de Rembrandt database.

Daarnaast werkte Micha mee aan het opstarten van een internationale database van merktekens (bijvoorbeeld van eigenaren of steden) op beelden, schilderijen en andere kunstwerken, waarvan zij en Marieke van Vlieden, Seppe Roels en Michael Rief de initiatiefnemers zijn. Tevens hield ze er een lezing over in Leuven.

Tijdens de voorbereidingen voor de tentoonstelling *Het geheim van de Middeleeuwen in gouddraad en zijde* richtte Micha Leeflang zich op tekeningen die zijn aangebracht op het linnen voordat de borduurwerker aan de slag ging met goud- en zijdedraden (zie ook hoofdstuk 5). Een aantal borduurfragmenten werd infraroodreflectografisch (IRR) onderzocht in samenwerking met dr. Margreet Wolters van het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie (RKD) te Den Haag en Alice Taatgen van de ABC-stichting Amsterdam.

Ook de drie Gregoriusmissen uit onze collectie werden aan een IRR-onderzoek onderworpen. 'We deden dat,' vertelt Micha, 'omdat die stukken veel informatie geven over hoe textiel functioneerde in de middeleeuwse kerk.'

“

Museum Catharijneconvent is voor ons geen onbekende. Jaren geleden begonnen als bruikleennemer van belangrijk zilver uit onze kerken werden de banden aangehaald toen het museum de taken van de SKKN overnam en versterkt als belangrijkste partner in onze jubileumexpositie *De kerk als schatkamer – de keuze van Museum Catharijneconvent in Openluchtmuseum Het Hoogeland in Warffum*. Een vreugdevolle samenwerking vol perspectief!

Peter Breukink, directeur Stichting Oude Groninger Kerken

”

Onderzoek buiten de collectie

Voor wetenschappelijke publicaties bij tentoonstellingen worden ook objecten onderzocht die zich in andere musea of erfgoedinstellingen bevinden. Net zoals in het kader van de beeldtentoonstelling de middeleeuwse beeldencollectie van het Centraal Museum beschreven werd, wordt de omvangrijke en internationaal belangwekkende verzameling middeleeuws textiel dat zich in de oudkatholieke kerken bevindt ‘meegenomen’ bij de publicatie in het kader van *Het geheim van de Middeleeuwen in goudraad en zijde*. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door consulent/conservator oudkatholiek erfgoed Richard de Beer, die de kerken tevens adviseert over beheer en behoud van hun collectie zestiende en zeventiende-eeuws textiel. De collega's van de afdeling EKK zijn in korte tijd een vaste waarde geworden in het museum. Ook in de kerkelijke wereld verlopen de contacten voorspoedig. Met diverse rooms-katholieke bisdommen zijn goede werkafspraken gemaakt, de samenwerking met de Oud-Katholieke Kerken (OKKN) ver-

loopt uitstekend, voor de christelijk gereformeerde kerken werd een inventarisatieproject afgerond en er is ook goed contact met de remonstranten en doopsgezinden, vertelt afdelingshoofd Marc de Beyer: ‘Ten aanzien van de PKN hebben we ons beleid in 2014 wat aangepast. We richten ons meer op koepelorganisaties zoals de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer, die zo'n 1600 gemeentes bedient, of kerkbeherende stichtingen zoals de Stichting Oude Groninger Kerken.’ Zo was erfgoedexpert Marco Blokhuis, in nauwe samenwerking met deze stichting, verantwoordelijk voor de presentatie *De kerk als schatkamer – de keuze van het Catharijneconvent*. Tot de inventaris van de Groninger kerken behoren tal van roerende goederen: van avondmaalsbekers tot collectezakken en van statenbijbels tot zandlopers. Marco maakte hieruit een selectie voor een tentoonstelling in Openluchtmuseum Het Hoogeland in Warffum. Bij de expositie verscheen een bijbehorende publicatie.

Vraag en aanbod

In 2014 werd het platform *Vraag en aanbod religieuze voorwerpen* gelanceerd. Hierop kunnen kerken en kloosters hun overtallige religieuze voorwerpen aanbieden aan andere kerkelijke of religieuze instellingen. ‘Het werkt goed,’ vertelt Marc, ‘van de aangeboden voorwerpen vindt 90% een nieuwe bestemming. Het is interessant om te constateren dat er blijkbaar ook vraag is. Over het aanbod hoeven we ons geen zorgen te maken, maar de aanhoudende behoefte aan religieuze objecten vind ik opvallend. Overigens gaat een substantieel deel naar het buitenland, bijvoorbeeld via congregaties die spullen aanvragen voor zustercongregaties in het buitenland.’

Zou het kunnen dat er ook handelaren tussen zitten? ‘Nee, dat hebben we goed afgegrensd. We controleren bij elke aanvrager of het e-mailadres te herleiden is naar een kerkelijk gerelateerde instelling. Bovendien moeten aanvragers een schriftelijke motiveren geven waarom ze bepaalde voorwerpen over willen nemen. We moeten voorkomen dat een avondmaalbeker die wordt geschonken, later via marktplaats verkocht wordt.’

Kerkcollectie digitaal

In 2014 zijn we gestart met de ontwikkeling van een nieuwe digitale werkomgeving: *Kerkcollectie digitaal*. Een omgeving waarin alle religieuze voorwerpen in kerken en kloosters worden gedocumenteerd. Op dit portaal krijgt de kerkelijke

eigenaar toegang tot de gegevens van de in zijn kerk of klooster aanwezige religieuze voorwerpen. Ze kunnen ook zelf voorwerpen toevoegen. We ontwikkelen dit met software-ontwikkelaar Picturae. Voor de realisatie van de digitale werkomgeving hebben we bijdragen ontvangen van het Skanfonds en van Dioraphte. Daarnaast werken we nauw samen met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Onder andere hebben we onze *Woordenlijst religieuze voorwerpen* beschikbaar gesteld voor de *Erfgoedthesaurus* en maken wij weer gebruik van de *Erfgoedthesaurus*, zodat we onze objecten aan de object-namen kunnen koppelen.

De eigenaren krijgen met *Kerkcollectie digitaal* een hulpmiddel om de voorwerpen in hun kerk of klooster goed te beheren. Ze krijgen toegang tot hun eigen gegevens aan de hand van een uitgekiend autorisatieprofiel. Aan de hand van enkele eenvoudige vragen kunnen zowel de eigenaren als erfgoed-professionals een waardebeoordeling aan de voorwerpen toevoegen. Deze waarderingstool is een doorontwikkeling van het *Waarderingskader roerend religieus erfgoed* dat we in 2011 hebben gepubliceerd. Ook de doorontwikkeling van dit instrument hebben we in samenwerking met de RCE gedaan.

“

Behoud van cultureel erfgoed is een taak voor de nationale overheden. Vanuit Europa geef ik graag waar mogelijk politieke steun aan die belangrijke opdracht. Met veel genoegen heb ik gezien en concreet meegemaakt, dat Museum Catharijne-convent zich voortdurend inspant voor het behoud van het Europees cultureel erfgoed. Doorgaan zo!

Peter van Dalen, lid Europees parlement voor de ChristenUnie

”

Kerkcollectie digitaal wordt in 2015 in gebruik genomen, maar Marc de Beyer werd in 2014 al vaak gevraagd om er over te komen praten: ‘Op het Museumcongres werd ons initiatief als voorbeeldstellend neergezet, omdat het wordt gezien als mooie vorm van participatie door de erfgoedgemeenschap zelf. En je zou het op vele andere collecties kunnen inzetten. Wat is er bijvoorbeeld te vinden achter de voordeuren van rijksmonumenten zoals kastelen, molens, boerderijen, industrieel erfgoed, daar hebben we in Nederland vaak nog weinig beeld van. Hoe mooi zou het zijn als die eigenaren dat overzicht zelf kunnen maken, inclusief waardebeoordeling?’

Internationale samenwerking

Samen met Peter van Dalen, Europees parlementariër namens de ChristenUnie, en *Future for Religious Heritage* (FRH) hebben we een succesvolle bijeenkomst in het Europees Parlement georganiseerd waarbij we de dreigingen ten aanzien van het religieus erfgoed onder de aandacht konden brengen. Daarnaast hebben we – als vervolg op het in november 2013 georganiseerde Seminar on movable religious heritage – de *working group movable religious heritage* opgezet. We zetten met acht partners een pilotproject op: een platform voor roerend religieus erfgoed, onder de vleugels van de FRH. Dit project is gepresenteerd op het jaarlijkse FRH-congres dat dit jaar plaatsvond in Halle (Duitsland). Marc de Beyer is verder in Oslo geweest om de databases van Zweedse en Noorse kerken te bekijken: ‘Het is belangrijk dat iedereen die zich met roerend erfgoed bezighoudt elkaar weet te vinden. We kunnen zo veel hebben aan elkaars kennis. Ik heb er heel veel geleerd en anderen hebben weer van ons geleerd, zoals de Churches Conversation Trust, die bij ons op bezoek is geweest. We zijn van plan om met hen en het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur in België een inventarisatiehandleiding voor religieus erfgoed in brede zin op te stellen, voor katholieke, protestantse en anglicaanse kerken.’

Adviezen en herbestemmingen

‘We waren in 2014 bij heel veel kerksluitingen betrokken,’ vertelt Marc de Beyer, en de lijst herbestemmingen die we hebben mogen begeleiden wordt steeds langer. In Amsterdam is de Mozes en Aaron-kerk opnieuw ingewijd. Daar hebben we mooi liturgisch vaatwerk kunnen herbestemmen. Verder ging er een compleet smeedijzeren altaarensemble van een rooms-katholieke kerk in Rotterdam naar de H. Laurentius in Spaubeek, en zo kan ik nog wel even doorgaan.’

“

Wij maken vooral van het platform gebruik aan de vraagzijde. We zijn een jonge, snel-groeiende congregatie die nog geregeld nieuwe missies opent. Wij leven van wat we krijgen maar we vinden het ook mooi om voorwerpen weer een liturgische bestemming te kunnen geven. Vaak sturen we een foto terug naar de afzender. Kerk-sluitingen zijn toch pijnlijke processen en dan kan het de mensen troost geven om te zien dat hun spullen goed terechtgekomen zijn.

M. Iuxta Crucem van de Dienaressen van de Heer en de Maagd van Matará (blauwe zusters), gebruiker van het platform Vraag en Aanbod Religieuze Voorwerpen

”

Naast herbestemmingen adviseren de consultants van EKK de collectie-eigenaren over beheer, behoud en registratie van hun objecten. Hoewel ze over werkaanbod niet te klagen hebben, wordt er toch nog actief geacquireerd, vertelt Marc de Beyer. ‘Met name bij kloosters is dat nodig. Steeds meer kloosters sluiten hun deuren. Vaak zijn er niet-actuele of zelfs helemaal geen inventarislijsten. Om ook het kloosterlijk erfgoed zoveel mogelijk veilig te stellen voor de toekomst is registratie en waardebeoordeling van belang. We acquireren nu actief in samenwerking met bijvoorbeeld de Konferentie Nederlandse Religieuzen. Ook werken we samen met het Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven in Sint Agatha.’

Bibliotheek

Vorig jaar is onze bibliotheekcatalogus aangesloten bij de Nederlandse Centrale Catalogus (NCC) waardoor de collectie

ook voorkomt in de catalogi van Picarta en Worldcat. Daarmee is ieder boek of artikel in onze bibliotheek binnen een paar muisklikken bereikbaar voor elke wetenschapper, student of internetgebruiker ter wereld. Zo’n 25% van ons boekenbezit zijn unieke titels in het wereldwijde overzicht dat Worldcat biedt.

Ten behoeve van deze aansluiting moesten een deel van de titelbeschrijvingen in onze database Adlib worden aangepast. Dit werk wordt uitgevoerd met hulp van vrijwilligers en zal in 2015 worden voortgezet.

De vrijwilligers in de bibliotheek werken ook mee aan het registreren in Adlib-bibliotheek van de overdracht van een deel van de bibliotheek van de voormalige SKKN, die in 2013 plaatsvond. Zoals voorzien duurt de registratie van deze boeken en artikelen meerdere jaren. In 2014 werden zo’n 2.000 titels in Adlib verwerkt.

Erfgoed specialisten inventariseren erfgoed in de Marthakerk in de Haagse Schilderswijk

5

Toekomst

Vooruitblik op 2015 en daarna

Zoals u van ons gewend bent, besluiten we het jaarverslag met een vooruitblik op 2015 en daarna. Niet alleen omdat het voorbereidend werk in 2014 plaatsvond, maar ook omdat het resultaat van al dat werk nog wel te zien is als dit jaarverslag uitkomt, maar bij publicatie van het jaarverslag over 2015 niet meer.

Zo heeft u nog tot 25 mei 2015 om het DWDD-Pop-Up Museum in het Allard Pierson Museum in Amsterdam te bezoeken. Ter gelegenheid van het tienjarige bestaan van het televisieprogramma *De Wereld Draait Door* mochten tien van de vaste tafelgasten een zaal inrichten met werk uit de depots van tien topmusea, waaronder Museum Catharijneconvent. Het thema is vergeten kunstenaars. 'Of we daar iets mee hadden, vroeg

de redactie aan ons,' vertelt Anouk Janssen. 'Nu is dat bij ons geen probleem. We hebben het een beetje omgebogen richting verborgen kunstenaars, vanwege de vele anonieme middeleeuwse kunst waarbij we vaak wel een zogenaamde 'noodnaam', zoals de Meester van de Stenen Vrouwenkop, hebben, maar geen persoonsnaam.'

Herman Pleij

We zijn erg blij met onze gastconservator, want wie Middeleeuwen zegt, zegt Herman Pleij. Samen met conservator Micha Leeftang ging hij op zoek naar vergeten kunstenaars en vergeten objecten in ons depot. 'We kwamen al snel tot de conclusie dat we iets met middeleeuwse beelden moesten doen,' vertelt Micha. 'En dat heeft goed uitgepakt, omdat in de andere zalen van het Pop-Up Museum voornamelijk schilderkunst te zien is.'

De zaal van Museum Catharijneconvent in het DWDD-Pop-Up Museum

Herman Pleij, emeritus hoogleraar historische Nederlandse letterkunde en gespecialiseerd in de Middeleeuwen

“

Het ging ons om een ideale match tussen gastconservator – een van de vaste gezichten van het programma – en museum. Herman Pleij is niet zomaar een bekende Nederlander maar echt een autoriteit op zijn gebied. Dan kom je dus uit bij hét museum van Nederland voor de Middeleeuwen: Museum Catharijneconvent.

Pieter Eckhardt, redacteur De Wereld Draait Door

”

Toen Herman Pleij langs kwam, waren in het depot al flink wat beelden tevoorschijn gehaald. Micha: ‘Hij had zelf een lijst gemaakt, en die kwam voor een groot deel overeen. Hij weet er ook echt veel van en heeft alle teksten bij de kunstvoorwerpen op zaal geschreven. Leerzaam, want zoals hij het omschrijft is anders dan wij dat doen. In een uitzending van DWDD wees hij er bij een beeld van Madonna met kind op hoe bijzonder het is dat ze allebei glimlachen. Daar hadden we zelf nog niet bij stil gestaan.’

Met het aandacht vestigen op textiel is het overigens gelukt, zegt Micha: ‘Herman zei dat we ook andere objecten moesten opnemen om de veelzijdigheid van onze collectie te laten zien. Daar is ook textiel bij.’

Het is dan ook Herman Pleij die de textieltentoonstelling opende. Met de rest van ons middeleeuws bezit gaat hij aan de slag voor een zomertentoonstelling in 2016.

Het geheim van de Middeleeuwen in gouddraad en zijde

Onder deze titel ging op 10 april de langverwachte textieltentoonstelling van start. Het geheim zit vooral in de onschatbare waarde van de paramenten. De prachtige gewaden

waren niet alleen van zeer kostbare materialen als goudbrokaat, fluweel, gouddraad en zijde gemaakt, er zat zoveel handwerk in dat ze kostbaarder waren dan alle andere kunstvoorwerpen in de kerk. Een vierstel, bestaande uit een koorkap, twee dalmatieken en een kazuifel, was duurder in aanschaf dan een herenhuis.

De eigen collectie vormt het uitgangspunt, aangevuld met belangrijke stukken uit nationale en internationale instellingen, zoals het Historisches Museum in Bern, Museum Schnütgen in Keulen, diverse oudkatholieke kerken in Nederland en het

Rijksmuseum in Amsterdam. Micha Leeftang is er al een paar jaar druk mee, niet in de laatste plaats met de catalogus, die opnieuw een wetenschappelijk standaardwerk belooft te worden. ‘Uit de restauraties zijn zeer interessante dingen naar voren gekomen,’ zegt Micha. ‘Ik dacht eigenlijk dat het minder indruk zou wekken dan restauraties aan schilderijen of beelden, maar het is heel spectaculair. Je ziet meteen dat de leesbaarheid van de compositie veel beter wordt als de draden op de juiste plek liggen. Leuk was ook dat de restauratoren hier in huis werkten. Als ze iets bijzonders vonden, kon ik meteen langskomen.’

Perkament

Zo bleken de paramenten nog meer geheimen te bevatten: ‘Ze waren bezig met een dalmatiek. De aurfriezen – dat zijn geborduurde stroken – zaten een beetje los. Er bleek perka-

“

Ik ben ongelooflijk blij dat Museum Catharijneconvent, Ons' Lieve Heer op Solder en het Bijbels Museum de handen ineen geslagen hebben op het gebied van educatie rondom de christelijke feesten. De reacties die loskomen zijn soms ontroerend: ‘O,’ zei een kind, ‘als iedereen dit toch allemaal had geleerd, dan zou het vrede zijn.’ Hoe optimistisch ook: ik ben ervan overtuigd dat we met onze Feest-activiteiten echt iets teweeg kunnen brengen, bij jong en oud.

Judikje Kiers, directeur Museum Ons' Lieve Heer op Solder en Bijbels Museum

”

Jakobus de Meerdere ontmoet de magiër Hermogenes, Pieter Bruegel, 1565, Rijksmuseum Amsterdam

ment tussen te zitten. Nu waren het originele stiksels dus loshalen was geen optie. Met een cameraatje ertussen konden we vijftiende-eeuws schrift ontwaren. Ik dacht: het zijn zulke belangrijke objecten, misschien hebben ze er wel een reliek in verwerkt. Het perkament is er echter waarschijnlijk ter versteviging tussen gestopt.’

Daarnaast bleek het laatmiddeleeuwse borduurwerk vaak ondertekeningen, inscripties en aanwijzingen onder het gouddraad en zijde te bevatten. ‘Bij geborduurde figuren die half los zaten zag je dat er onder geschreven was met inkt, bijvoorbeeld de naam: Petrus. Of er was een rad van Catharina getekend om aan te geven dat op die plek Catharina moest worden bevestigd. Hoewel dit bekend was, bleek tijdens de recente restauraties door Emmy de Groot en Liesbeth van Ravels ten behoeve van de tentoonstelling, dat men dit zeer regelmatig deed. Dat is toch een bijzondere ontdekking!’

Heksen

Vanaf 19 september presenteert Museum Catharijneconvent een tentoonstelling over heksen. In *De Heksen van Bruegel* staat het heksbeeld dat Pieter Bruegel de Oudere ontwikkelde centraal. Een heksbeeld dat we nog altijd herkennen. Het onderzoek dat momenteel plaatsvindt, is gebaseerd op het proefschrift van dr. Renilde Vervoort (Radboud Universiteit 2011).

‘Het wordt een kunsthistorische tentoonstelling,’ vertelt Anouk Janssen, ‘met het van Bruegel afkomstige iconische heksenbeeld als uitgangspunt.’

Marieke Wickham vult aan: ‘Daarnaast onderzoeken Dunja Hak, conservator van deze tentoonstelling, en ik hoe we de tentoonstelling iets meer naar het nu kunnen trekken. We willen aandacht besteden aan de angst voor heksen, maar ook de angst van mensen die als heks worden aangezien; hoe het voelt om de zondebok te zijn. Ook willen we ingaan op het beeld van de listige vrouw, die vanaf Eva in diverse bronnen terugkomt. Er zijn vijftiende en zestiende-eeuwse dictaten bekend waarin de vrouw wordt neergezet als een in- en in-slecht wezen, uit op lust en omgang met de duivel.’ De tentoonstelling komt tot stand in samenwerking met Musea Brugge. In 2016 reist de tentoonstelling naar Brugge door.

Feest in het land

In 2015 zullen onze nieuwe partners in het Feest! project hun eigen programma's presenteren, vertelt Dipmhy Schreurs. ‘Het Zuiderzeemuseum zal, na een pilot rond Sint Maarten, Sinterklaas en Kerst hun programma *Feest! Aan de Zuiderzee* verder vormgeven met Driekoningen, Pasen en Pinksteren.’ In het Openluchtmuseum in Arnhem verbouwt het Nederlands Openluchtmuseum een complete boerderij, weet Dimphy: ‘In die boerderij kan men alles meemaken wat een feest een feest maakt. Denk daarbij aan eten, muziek en dans.’ In Huis Bergh in 's Heerenbergh wordt *Feest!* gevierd in het kasteel, waar schilderijen tot leven komen. Huis Bergh is ook van plan extra aandacht aan carnaval te besteden, want dat wordt flink gevierd in de Achterhoek. Als zij iets leuks bedenken met carnaval dan kan een Brabantse of Limburgse partner daar straks ook weer iets mee; dat is het leuke van deze samenwerking,’ zegt Dimphy enthousiast. Het komende jaar werken we verder aan de zoektocht naar nieuwe partners, zodat er over een paar jaar altijd een *Feest!*-locatie in de buurt is.

Vergezichten

Wat we na 2015 gaan doen, staat ook al in grove lijnen vast. Het wetenschappelijk onderzoek en het organiseren van bruiklenen neemt al gauw jaren in beslag en we weten dus al veel over toekomstige presentaties, vertelt Anouk Janssen. ‘In 2016 komt er een grote Franciscustentoonstelling. Onder advies van Henk van Os en oud-directeur Henri Defoer bereidt onze nieuwe conservator Inge Schriemer de tentoonstelling

“

Feest! in Nederland past helemaal in ons beleid om veelkleurig Nederland een plek te geven. Dat deden we al, maar de religieuze kant was nog niet belicht, terwijl ook dat deel uitmaakt van het dagelijks leven dat wij laten zien. Wij focussen op de vijf wereldreligies die verspreid zijn in Nederland. Deze maken we toegankelijk voor kinderen in een heel levendige presentatie van niet minder dan 60 feesten. Ik ben dolblij dat Museum Catharijneconvent dit project gestart is en wij eraan deel kunnen nemen.

Willem Bijleveld, directeur Nederlands Openluchtmuseum

”

voor. In de zomer van 2016 komt Herman Pleij terug met een persoonlijke selectie van middeleeuwse kunstwerken. Daarna staan presentaties gepland over heilige boeken van de drie monotheïstische religies in samenwerking met de UB Utrecht, waarbij onder meer het beroemde Utrechts Psalter te zien zal zijn – het meest kostbare bewaarde handschrift uit de Nederlandse collectie. Ook zijn we al met de voorbereidingen gestart voor een grote Mariatentoonstelling, een presentatie over 500 jaar reformatie en nog veel meer. Tot slot zal, na de verbouwing van de Catharinazaal in 2014, in 2015 het entreegebied geheel vernieuwd worden. Maar voor al deze projecten is nog genoeg ruimte in komende jaarverslagen.

Verkorte jaarrekening

Balans per 31 december 2014 (na verwerking van het resultaat)

	31-12-2014	31-12-2013		31-12-2014	31-12-2013
	€	€		€	€
Activa			Passiva		
Materiële vaste activa	1.562.037	1.694.997	Algemene reserve	353.735	333.485
			Bestemmingsreserves	1.233.164	1.350.567
			Bestemmingsfonds OCW	343.816	14.032
			Overige bestemmingsfondsen	0	100.000
Totale vaste activa	1.562.037	1.694.997	Totale eigen vermogen	1.930.715	1.798.084
Vorraden	212.156	156.311			
Vorderingen	802.586	909.809			
Liquide middelen	973.531	1.084.666			
Totale vlottende activa	1.988.273	2.150.786			
			Aankoopfonds	101.660	61.060
			Voorzieningen	0	89.869
			Langlopende schulden	612.779	541.875
			Kortlopende schulden	905.156	1.354.895
Totale activa	3.550.310	3.845.783	Totale passiva	3.550.310	3.845.783

Categoriale exploitatierekening over 2014

	realisatie 2014 €	begroting 2014 €	realisatie 2013 €
Baten			
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten	558.775	771.000	592.952
Sponsorinkomsten	17.800	10.000	0
Overige inkomsten	59.255	100.500	42.447
	635.830	881.500	635.399
Indirecte inkomsten	47.340	55.500	92.710
Totale opbrengsten	683.170	937.000	728.109
Structurele subsidie OCW			
waarvan huren	1.283.537	1.274.238	1.219.007
waarvan exploitatiebijdrage	3.348.302	3.325.649	3.336.025
	4.631.839	4.599.887	4.555.032
Overige (niet-structurele) subsidies / bijdragen			
Overige subsidies / bijdragen uit			
- publieke middelen	329.137	142.750	235.632
Overige bijdragen uit private middelen			
- waarvan particulieren	432.023	167.500	165.328
- waarvan bedrijven	0	0	0
- waarvan private fondsen	811.977	369.250	589.399
- waarvan goede doelenloterijen	245.000	0	200.000
	6.449.976	5.279.387	5.745.391
Totale baten	7.133.146	6.216.387	6.473.500

	realisatie 2014 €	begroting 2014 €	realisatie 2013 €
Lasten			
Salarislasten	2.845.191	2.435.843	2.774.533
Afschrijvingen	467.110	637.755	458.198
Huur	929.266	1.278.847	1.255.860
Aankopen	621.547	25.000	28.367
Overige lasten	2.094.362	1.829.942	1.910.498
Totale lasten	6.957.476	6.207.387	6.427.456
 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	 175.670	 9.000	 46.044
Saldo rentebaten en -lasten	-2.439	-9.000	-8.316
Saldo bijzondere baten en -lasten	0	0	0
Mutatie aankoopfonds	-40.600	0	-37.400
Exploitatieresultaat	132.631	0	328

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2014 van Stichting Museum Catharijneconvent. Bij deze jaarrekening is door KPMG Accountants op 27 maart 2015 een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Deze jaarrekening heeft betrekking op de per 1 januari 1995 verzelfstandigde Stichting Museum Catharijneconvent te Utrecht. De Stichting ontvangt van het Rijk een subsidie voor de museale taken. Tevens worden inkomsten verworven door entreegelden, huuropbrengsten, sponsorgelden, bijdragen en schenkingen. De Stichting presenteert en beheert de Rijkscollectie die op basis van de beheersovereenkomst met de Staat aan de Stichting is toevertrouwd.

De begroting is gebaseerd op de door de minister goedgekeurde meerjarenbegroting 2013-2016.

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De waardering van de activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders is vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische waarde verminderd met de op basis van de geschatte economische levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de historische waarde, eventueel verminderd met een geschatte restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname, op investeringen in het boekjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

De collecties en verzamelingen worden conform de regelgeving niet gewaardeerd.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Indien nodig wordt rekening gehouden met afwaarderingen wegens incurantheid.

Onder onderhanden activiteiten zijn de voorbereidende kosten van verschillende tentoonstellingen opgenomen, die na balansdatum zullen worden gerealiseerd. Mogelijke verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het moment van aanvang van het project, worden direct als verlies genomen.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig rekening houdend met een voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Aankoopfonds

Het aankoopfonds is ter dekking van toekomstige investeringen in de collectie van de Stichting.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door de bedragen die naar schatting nodig zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, indien het effect van de tijdswaarde materieel is, vind waardering plaats tegen contante waarde.

Langlopende schulden

De opgenomen investeringssubsidie betreft ontvangen bijdragen van derden ter financiering van investeringen. Vrijval vindt plaats naar rato van de afschrijvingen op de desbetreffende activa. Deze vrijval wordt ten gunste van het exploitatieresultaat gebracht.

De langlopende leningen betreffen leningen met een looptijd langer dan een jaar, de aflossingsverplichting voor het komend jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden. Waardering geschiedt tegen geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden, voorzover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de resultaatbepaling**Algemeen**

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten, tenzij anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Toelichting op de balans per 31 december 2014

Materiële vaste activa

Het verloop in het verslagjaar is als volgt:

	gebouwen en terreinen €	herinrichting vaste presentatie €	inventarissen en inrichting €	totaal €
Boekwaarde per 1 januari 2014	803.563	641.067	250.367	1.694.997
Bij: Investerings	267.944	41.882	24.324	334.150
Af: Desinvesteringen	0	0	0	0
Af: Afschrijvingen	-198.248	-202.716	-66.146	-467.110
Bij: Corr. afschr. desinvensteringen	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2014	873.259	480.233	208.545	1.562.037

Vorderingen

	31-12-2014 €	31-12-2013 €
Handelsdebiteuren	34.005	58.227
Belastingen en premies sociale verzekeringen	112.809	89.789
Overlopende activa	655.772	761.792
	802.586	909.809

Eigen vermogen

Het eigen vermogen per 31 december 2014 bedraagt € 1.930.715, dit bestaat echter voor € 1.576.980 uit vastgelegde bestemmingsfondsen en bestemmingsreserves. Het vrij besteedbare deel (de algemene reserve) bedraagt zodoende € 353.735.

Het verloop in het verslagjaar is als volgt:

	algemene reserve €	bestemmings- reserves €	bestemmings- fonds OCW €	overige bestem- mingsfondsen €	totaal €
Saldo per 1 januari 2014	333.485	1.350.567	14.032	100.000	1.798.084
Resultaatbestemming 2013	20.250	-117.403	329.784	-100.000	132.631
Saldo per 31 december 2014	353.735	1.233.164	343.816	0	1.930.715

Langlopende schulden

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Investeringsubsidies	612.779	407.319
Langlopende leningen	0	134.556
	612.779	541.875

Kortlopende schulden

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Schulden aan leveranciers	203.634	590.174
Belastingen en premies sociale verzekeringen	90.384	138.263
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	105.856	130.236
Overlopende passiva	505.282	496.222
	905.156	1.354.895

Toelichting op de categoriale exploitatierekening over 2014

In 2014 is een positief resultaat gerealiseerd van € 132.631 bestaande uit:

	realisatie 2014 €	begroting 2014 €	realisatie 2013 €
Resultaat reguliere exploitatie (I)	250.034	155.335	122.237
Resultaat herinrichting	-155.885	-155.335	-140.392
Resultaat veiligheid	0	0	-1.919
Resultaat bedrijfsinstallaties	38.482	0	20.401
	132.631	0	328

Resultaat reguliere exploitatie (I)

Het positieve resultaat uit de reguliere exploitatie van € 250.034 bevat een tweetal bijzondere mutaties op bestemmingsfondsen. Enerzijds is er in 2013 een bestemmingsfonds t.b.v. de verbouwing aan de Catharinazaal gevormd van € 100.000, in verband met de afgeronde verbouwing is dit bedrag in 2014 wederom vrijgevallen. Daarnaast is conform de richtlijnen van OCW een bestemmingsfonds inzake huisvesting gevormd van € 306.856.

Samengevat betekent dit:

	realisatie 2014 €	realisatie 2013 €
Regulier exploitatieresultaat	250.034	122.237
Onttrekking/dotatie bestemmingsfonds Catharinazaal	100.000	-100.000
Dotatie bestemmingsfonds OCW Huisvesting	-306.856	0
Daadwerkelijk regulier exploitatieresultaat	43.178	22.237

Bezoldigingsbeleid

Inzake het bezoldigingsbeleid wordt de CAO voor Verzelfstandigde Rijksmusea gevolgd. De bezoldiging voor de directie over 2014 bedraagt € 103.109. Het contract met de directeur is een contract voor onbepaalde tijd.

Verkorte jaarrekening Fonds Museum Catharijneconvent

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2014 van Fonds Museum Catharijneconvent.

Doel van Fonds Museum Catharijneconvent is het werven van middelen voor en verstrekken van steun in de breedste zin van het woord aan Museum Catharijneconvent, onder meer ten behoeve van educatie, presentaties, wetenschappelijk onderzoek, restauratie en conservering. Het bestuur van het fonds ziet erop toe dat de opbrengsten, die door de schenker, erflater of stichter van een fonds op naam voor een specifiek doel ter beschikking zijn gesteld, alleen voor dat doel worden aangewend.

In 2014 heeft het bestuur besloten de algemene bijdrage van het fonds te bestemmen voor de nieuwe multimediatour van het museum.

In 2014 is het aantal donateurs gestegen tot 114 donateurs en heeft het fonds een aantal aanzienlijke schenkingen en toezeggingen voor legaten ontvangen. Fonds Museum Catharijneconvent heeft in 2014 bijgedragen aan de nieuwe multimediatour, het conservatorschap protestantisme, het educatieproject *Feest! Voor alle kinderen van Nederland* en restauraties en onderzoek.

Informatie

Annemarie Dalenoord, coördinator Fonds en Vrienden:
a.dalenoord@catharijneconvent.nl / 030-231 38 35.

Schenkingen

Stichting Fonds Museum Catharijneconvent,
Rabobank Utrecht: NL35 RABO 0155 4355 23 (Fiscaal nummer: 8506 17 492, Kamer van Koophandel: 52829367).

Balans per 31 december 2014

	31-12-2014	31-12-2013		31-12-2014	31-12-2013
	€	€		€	€
Activa			Passiva		
Vorderingen en overlopende activa	716.628	718.249	Reserves en fondsen		
Liquide middelen	174.899	481.535	Reserves		
			Continuïteitsreserve	0	0
			Overige reserves	15.531	11.729
			Fondsen		
			Bestemmingsfondsen	794.860	1.082.055
			Kortlopende schulden	81.136	106.000
Totale activa	891.527	1.199.784	Totale passiva	891.527	1.199.784

Staat van baten en lasten over 2014

	realisatie 2014 €	begroting 2014 €	realisatie 2013 €
Baten			
Baten uit eigen fondswerving	106.305	0	139.610
Overige baten	3.878	0	1.899
Totale baten	110.183	0	141.509
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
Bijdrage aan project <i>Voor alle kinderen van Nederland</i>	270.000	0	20.000
Bijdrage t.b.v. Protestantisme / <i>Thuis in de Bijbel</i>	95.000	0	30.000
Bijdrage t.b.v. onderzoek / restauratie	3.500	0	5.000
Bijdrage t.b.v. aanschaf audioguides	25.000	0	0
Bijdrage aan tentoonstelling <i>Ontsnapt aan de Beeldenstorm</i>	0	0	15.000
	393.500	0	70.000
Werving baten			
Kosten eigen fondswerving	0	0	0
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	76	0	68
Totale lasten	393.576	0	70.068
Exploitatiesaldo	-283.393	0	71.441
Resultaatbestemming 2014			
Toevoeging / onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	0	0	0
Overige reserves	3.802	0	1.831
Bestemmingsfondsen	-287.195	0	69.610
	-283.393	0	71.441

Toelichtingen

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform de Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. De waardering van activa en passiva geschiedt tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

	31-12-2014 €	31-12-2013 €
Vorderingen en overlopende activa		
Rekening - courant Stichting Museum Catharijneconvent	2.900	2.900
Rekening - courant Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent	0	10.000
Overlopende activa	713.728	705.349
	716.628	718.249
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bijdragen project Voor alle kinderen van Nederland	700.000	700.000
Nog te ontvangen toegezegde bijdrages	9.850	3.500
Nog te ontvangen bankrente	3.878	1.849
	713.728	705.349
Liquide middelen		
Rekening - courant Rabobank	13.000	116.535
Spaarrekening Rabobank	161.899	365.000
	174.899	481.535

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve heeft als doel de voortgang van de werkzaamheden van Stichting Fonds Museum Catharijneconvent voor enige tijd veilig te stellen. Gezien de beperkte

risico's voor de stichting zelf is vooralsnog afgezien van de vorming van een continuïteitsreserve.

	31-12-2014 €	31-12-2013 €
Overige reserves		
Saldo per 1 januari 2014	11.729	9.898
Resultaatbestemming	3.802	1.831
Saldo per 31 december 2014	15.531	11.729
Bestemmingsfondsen		
Bestemmingsfonds t.b.v. project Voor alle kinderen van Nederland	700.000	970.000
Bestemmingsfonds t.b.v. MCC algemeen	32.660	26.855
Bestemmingsfonds t.b.v. onderzoek / restauratie	0	0
Bestemmingsfonds t.b.v. Protestantisme	62.200	85.200
	794.860	1.082.055
Kortlopende schulden		
Overlopende passiva	81.136	106.000

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2014

Baten uit eigen fondswerving

	realisatie 2014 €	begroot 2014 €	realisatie 2013 €
Giften, donaties en schenkingen t.b.v.			
- Opstartkapitaal	0	0	0
- Voor alle kinderen van Nederland	0	0	0
- Algemeen	30.805	0	25.860
- Onderzoek/restauratie	3.500	0	5.000
- Protestantisme	72.000	0	108.750
	106.305	0	139.610

Verkorte jaarrekening Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2014 van de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent.

In 2014 heeft de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent ruim 220 nieuwe leden mogen verwelkomen. De vereniging telde aan het eind van het jaar 1.463 leden. De Vereniging steunt het museum bij nieuwe aanwinsten voor de collectie en met de inzet van vrijwilligers. In 2014 werden verschillende activiteiten in samenwerking met het museum georganiseerd, zoals lezingen, de jaarlijkse Vriendendag en

een excursie naar het Bartholomeus Gasthuis in het kader van de tentoonstelling *Ik geef om jou! Naastenliefde door de eeuwen heen*. De activiteiten werden goed bezocht. Een uitgebreider verslag van de activiteiten leest u in dit jaarverslag.

Informatie

Annemarie Dalenoord, coördinator Fonds en Vrienden:

a.dalenoord@catharijneconvent.nl / 030-231 38 35.

Algemene informatie over de vereniging, lidmaatschappen en de activiteiten vindt u op www.catharijneconvent.nl.

Balans per 31 december 2014

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Activa		
Vorderingen en overlopende activa	0	998
Liquide middelen	239.036	256.308
Totale activa	239.036	257.306

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Passiva		
Reserves en fondsen		
Overige reserves	193.961	207.231
Kortlopende schulden	45.075	50.075
Totale passiva	239.036	257.306

Staat van baten en lasten over 2014

	realisatie 2014	begroot 2014	realisatie 2013
	€	€	€
Baten			
Baten uit eigen fondswerving	30.373	0	36.491
Overige baten	2.298	0	3.024
Totale baten	32.671	0	39.515

Lasten

Besteed aan doelstellingen			
Bijdragen aan Museum Catharijneconvent	45.000	0	40.000
Bijdragen aan Fonds Museum Catharijneconvent	0	0	10.000
Werving baten			
Kosten eigen fondswerving	0	0	0
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	941	0	1.479
Totale lasten	45.941	0	51.479
Exploitatiesaldo	-13.270	0	-11.964

Resultaatbestemming 2014

Toevoeging / ontrekking aan:

Overige reserves	-13.270	0	-11.964
------------------	---------	---	---------

Subsidies, bijdragen en schenkingen

		Bedrag in €
Mondriaan Fonds	Aankoop	115.000
Vereniging Rembrandt	Aankoop	115.000
VSBfonds	Aankoop	65.000
Stichting Kerkelijk Kunstbezit Nederland	Afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters	20.600
Fondsen Oud-Katholieke Gemeenschap	Consulent oudkatholieke kunst	18.000
Anonieme bijdragen	Feest! - Voor alle kinderen van NL **	125.000
VSBfonds	Feest! - Voor alle kinderen van NL **	50.000
Prins Bernhard Cultuurfonds	Feest! - Voor alle kinderen van NL **	33.333
Donatus	Feest! - Voor alle kinderen van NL **	6.341
PIN	Feest! - Voor alle kinderen van NL **	20.000
Sormani Fonds	Feest! - Voor alle kinderen van NL **	10.000
Jacob Godshuis	Feest! - Voor alle kinderen van NL **	10.000
KSBW	Feest! - Voor alle kinderen van NL **	10.000
VTW	Feest! - Voor alle kinderen van NL **	5.000
Van Baaren Stichting	Feest! - Voor alle kinderen van NL **	13.025
Stichting 4711	Ik geef om jou! *	12.500
Mondriaan Fonds	Ik geef om jou! *	26.667
KNR	Ik geef om jou! *	6.667
kfHein,fonds	Ik geef om jou! *	16.667
Oranjefonds	Ik geef om jou! *	33.333
SKAN Fonds	Ik geef om jou! *	33.333
Sponsoring Theatergroep Aluin	Thuis in de Bijbel	17.800
Gemeente Utrecht	Thuis in de Bijbel	4.000
Nederlands Bijbelgenootschap	Thuis in de Bijbel	175.000
kfHein,fonds	Thuis in de Bijbel	25.000
Vereniging van Vrienden		40.000
Fonds Museum Catharijneconvent		64.500
Overige particuliere schenkingen		325.620

** Deze baten zijn toegerekend aan het jaar 2014 voorzover ook de kosten zijn gemaakt voor hetgeen de bedragen beschikbaar zijn gesteld.

* Omdat *Ik geef om jou!* in 2014 en 2015 te zien was, zijn naar rato van de looptijd van de tentoonstelling 67% van het totale bedrag verantwoord in 2014.

Bijlagen

Tentoonstellingen en presentaties

Vormen van verdraagzaamheid. Religieuze (in)tolerantie in de Gouden Eeuw (19.908 bezoekers)

6 september 2013 t/m 5 januari 2014

Thuis in de Bijbel. Oude meesters, grote verhalen

(35.083 bezoekers)

8 februari t/m 10 augustus 2014

Ik geef om jou! Naastenliefde door de eeuwen heen

(36.016 bezoekers)

13 september 2014 t/m 1 maart 2015

Feest! Weet wat je viert

- Vier het voorjaar, 12 april t/m 9 juni 2014
- Huis van Sinterklaas, 15 november t/m 5 december 2014
- Beleef het kerstverhaal, 13 december 2014 t/m 4 januari 2015

Feest! locaties in Nederland

- Ons' Lieve heer op Solder, Amsterdam (1.063 bezoekers)
- Bijbels Museum, Amsterdam (572 bezoekers)
- Zuiderzeemuseum, Enkhuizen (1.008 bezoekers)

Bezoekersaantallen*

Jaar	Totaal
2014	91.787
2013	88.025
2012	93.158
2011	89.840
2010	49.551
2009	82.894
2008	81.352
2007	75.738
2006	43.348
2005	38.254
2004	34.987
2003	78.247
2002	85.903
2001	71.718
2000	54.409
1999	87.519
1998	55.248

* Conform het verantwoordingshandboek van het ministerie van OCW gaat het om bezoekers aan culturele activiteiten van het museum in Utrecht en op andere locaties in Nederland en het buitenland. Bezoekers aan niet-culturele activiteiten tellen niet mee.

Bezoek kinderen

Primair onderwijs: 9.715

Voorgezet onderwijs: 1.593

Pers

Er zijn in totaal 457 artikelen in de schrijvende pers verschenen, met een totale mediawaarde van meer dan een miljoen euro. Daarnaast is er in 2014 veelvuldig aandacht geweest

voor het museum op radio en televisie. Vooral de onthulling van het nieuw aangekochte Petrusbeeld van Claux de Werve, het bezoek van Koning Willem Alexander en onze deelname aan het De Wereld Draait Door Pop-Up Museum zorgde voor veel media-aandacht, waaronder items in het NOS journaal, Blauw Bloed en De Wereld Draait Door.

Aanwinsten, retouren, tijdelijke uitleningen en bruiklenen in 2014

Aanwinsten in aantallen voorwerpen

- 48 aankopen
- 3 langdurige bruiklenen aan Museum Catharijneconvent
- 30 overdrachten/schenken/legaten/in opdracht vervaardigd aan Museum Catharijneconvent

Aantal langdurig uitgeleende objecten

In 2014 bevonden er zich in totaal 371 objecten in langdurig bruikleen elders. Er zijn veel stukken uitgeleend aan parochies en musea. Een negental objecten is als langdurig bruikleen in het Rijksmuseum Amsterdam, waarvan onder andere een middeleeuws microaltaar voor privédevotie, een paneel van de Meester van Badia a Isola dat omstreeks 1300 is vervaardigd en een vijftiende-eeuws paneel met kruisigings-scène van Giovanni di Paolo, die onderdeel uitmaken van de vaste opstelling van het museum. Andere musea die voorwerpen in langdurig bruikleen hebben zijn onder andere het Bonnefantenmuseum en Museum aan het Vrijthof in Maastricht, Limburgs Museum in Venlo, Lindenau-Museum in Altenburg (D), Fries Museum in Leeuwarden, Amsterdam Museum, Museum Ons' Lieve Heer op Solder, Bijbels Museum in Amsterdam en het Centraal Museum in Utrecht.

Aantal uitgeleende objecten aan tentoonstellingen en manifestaties

Er zijn 47 objecten uitgeleend ten behoeve van tentoonstellingen en manifestaties. Voor de tentoonstelling *Van Oostanen – de eerste Hollandse meester* stelde het museum een tweetal schilderijen en vijf middeleeuwse paramenten ter beschikking aan het Stedelijk Museum Alkmaar. Voor diezelfde tentoonstelling werden drie schilderijen en verschillende laat-middeleeuwse borduurfragmenten in bruikleen gegeven aan het Amsterdam Museum. Twee schilderijen uit de collectie waren te zien in het Szépművészeti Múzeum in Boedapest op de expositie *Rembrandt and the Dutch Golden Age*. Het museum

stelde vier schilderijen ter beschikking voor de tentoonstelling *Emoties - Geschilderde gevoelens in de Gouden Eeuw* in het Frans Hals Museum en twee werken voor de tentoonstelling *Heilige Plaatsen, Heilige Boeken* in Museum aan de Stroom in Antwerpen. Andere uitleningen waren onder andere aan Museum Jan Cunen in Oss, de Universiteitsbibliotheek Leiden, Teylers Museum in Haarlem, Gemeente Oudewater en het Museum voor Religieuze Kunst in Uden.

Aantal ingeleende objecten voor tentoonstellingen en manifestaties

- *Thuis in de Bijbel. Oude meesters, grote verhalen*: 84 bruiklenen van 30 internationale bruikleengevers, waaronder een ruime selectie van de belangrijkste bijbels uit het bezit van het Nederlands Bijbelgenootschap (16 objecten). Het Rijksmuseum was zeer ruimhartig met 8 objecten, waaronder een zeer fraai schilderij van Jan Steen. Andere bruikleengevers waren onder meer Museum Mayer van den Bergh in Antwerpen, het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Brussel en het Suermondt-Ludwig-Museum in Aken. Daarbij waren er veel niet eerder tentoongestelde werken uit particulier bezit.
- *Ik geef om jou! Naastenliefde door de eeuwen heen*: 153 bruiklenen van 42 bruikleengevers in Nederland en België, waaronder het Rijksmuseum Amsterdam, Museum Boijmans Van Beuningen en de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Ook waren er veel particuliere instellingen en stichtingen bereid om hun (kunst)historisch waardevolle voorwerpen beschikbaar te stellen voor de expositie.

Kijk voor het gedetailleerde overzicht van de *Aanwinsten, retouren en tijdelijke uitleningen* in 2014 op www.catharijneconvent.nl.

Publicaties

Museum Catharijneconvent realiseerde twee tentoonstellingscatalogi:

- *Thuis in de bijbel. Oude meesters, grote verhalen*, redactie Anne Jaap van den Berg, Dunja Nadjézjda Hak en Tanja Kootte, met bijdragen van Ludo Beheydt, John Exalto en Marius van Leeuwen. Zwolle/Utrecht/Haarlem 2014
- *Ik geef om jou! Naastenliefde door de eeuwen heen*, redactie Marije de Nood en Kees van Schooten, met bijdragen van Hanneke van Asperen...[et al.]. Zwolle/Utrecht 2014

Het museum werkte mee aan de totstandkoming van:

Gezien met eigen ogen! Topstukken uit de Middeleeuwen in Museum Catharijneconvent, redactie Wendelien van Welie en Klara Broekhuijsen. Amersfoort 2014. (Cahier reeks, 11)

In 2014 verschenen 48 artikelen in het museumtijdschrift *Catharijne* over de collectie van het museum en over (activiteiten rond) tentoonstellingen. Daaronder bijdragen van auteurs van buiten het museum en van de volgende (tijdelijke) medewerkers: Annabel Dijkema, Marco Blokhuis, Saskia van Haaren, Dunja Hak, Anite Haverkamp, Paula Hertogh, Joost van Hest, Tanja Kootte, Micha Leeftang, Marije de Nood, Arno van Os, Kees van Schooten, Dimphy Schreurs, Inge Schriemer en Marieke Wickham.

Daarnaast verschenen in 2014 de volgende publicaties van museummedewerkers:

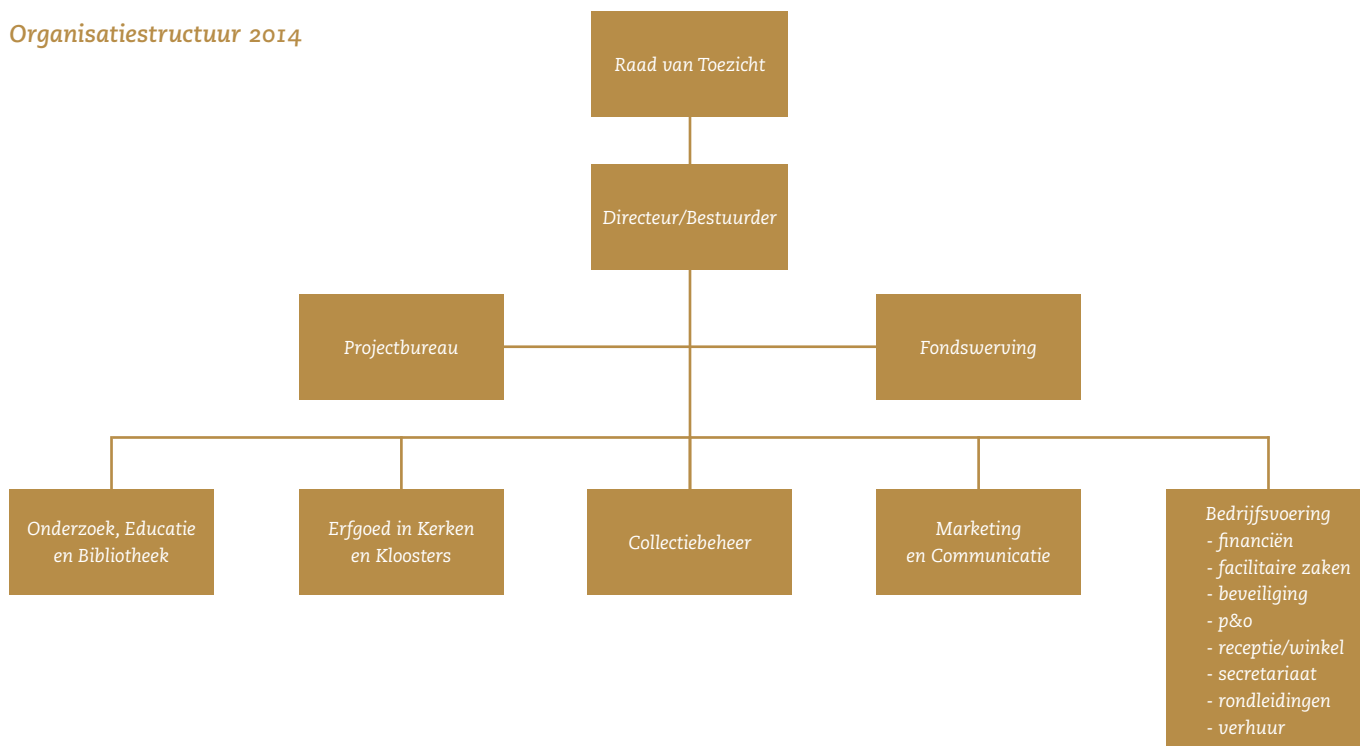
- Richard de Beer, 'Het kunst- en cultuurbezit van de Broeders van Huijbergen', in: *De Ghulden Roos*, 74 (2014), p. 132-152
- Richard de Beer, 'Vasthouden en loslaten. Wat schoonheid met de mens doet', in: *De Oud-Katholiek*, 130 (2014) juli, p. 5-7
- Marc de Beyer, 'Aandacht voor religieus erfgoed in Brussel', in: *VBMK nieuws* 2014, nr. 1, p. 7
- Marco Blokhuis, *De kerk als schatkamer. De keuze van Museum Catharijneconvent*. Groningen 2014 (uitgave ter gelegenheid van het 45-jarig jubileum van de Stichting Oude Groninger Kerken)
- Marco Blokhuis, 'Oog voor geelkoper in kerken', in *VBMK Nieuws* 2014, nr. 2 (december)
- Anite Haverkamp, 'Kerststallen in Museum Catharijneconvent Utrecht. Met grote dankbaarheid aanvaard', in: *Devotionalia. Periodiek voor verzamelaars van devotionalia* 33 (2014) 198, p. 360-363
- Joost van Hest, 'De registratie van kloosterlijk erfgoed', in: *Bulletin Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR)* 17 (2014) 3 (december), p. 26
- Tanja Kootte, Dunja Hak en Anne-Jaap van Den Berg, 'Thuis in de Bijbel', in: *Met andere woorden. Kwartaalblad over bijbelvertalen* 33 (2014) 1, p. 2-11
- Tanja Kootte en Micha Leeftang, 'De verkoop van Jozef. Schilder en doopsgezind voorganger Lambert Jacobsz', in: *Kunst en wetenschap* 23 (2014) 1, p. 35-36
- Anique de Kruijf, 'Is onze kelk bijzonder?', in: *Kerk-magazine. Onafhankelijk facilitair vakblad voor kerken* 5 (2014) 2, p. 24-27
- Anique de Kruijf, 'Zoals Maria. Zittend Christuskind als Salvator Mundi', in: W. van Welie en K. Broekhuijsen (red.), *Gezien met eigen ogen! Topstukken uit de Middeleeuwen in Museum Catharijneconvent*. Amersfoort/Brugge 2014, p. 72-74
- Anique de Kruijf, 'Een nieuw leven voor religieuze voorwerpen', in: *Tussenbeide. Informatiekrant van het bisdom Rotterdam* 2014, nr. 4 (november), p. 7
- Micha Leeftang, 'Utrechtse Zimmermanns-Gilde Kasel met de Aanbidding van de Koningen (Museum Schnütgen, Köln, Inv.-Nr. P 218)', in: *Die Heiligen Drei Könige. Mythos, Kunst und Kult*. München 2014, p. 302-303
- Micha Leeftang, 'Tussen kunst en kitsch: een Utrechtse Jezus op de ezel', in: W. van Welie en K. Broekhuijsen (red.), *Gezien met eigen ogen! Topstukken uit de Middeleeuwen in Museum Catharijneconvent*. Amersfoort/Brugge 2014, p. 66-68
- Micha Leeftang, 'De Bewening van Christus en De Kruisiging en zes andere passietaferelen', in: D. Meuwissen en Y. Bleyerveld, *Jacob Cornelisz van Oostanen (ca. 1475-1533). De Renaissance in Amsterdam en Alkmaar*. Zwolle 2014, p. 212-213, 256-257
- Evelyne Verheggen, 'Herbestemming gevonden', in *Tussenbeide. Informatiekrant van het Bisdom Rotterdam* 41 (2014), 2, p. 11
- Evelyne Verheggen, 'Gebed en Diaconie', in: *Franciscanen.nl* 9 (2014) 6 (nov./dec.)

Bedrijfsvoering

Het bestuur en de Raad van Toezicht van Museum Catharijneconvent hebben in 2014 de regels van goed bestuur, zoals geformuleerd in de Governance Code Cultuur, nageleefd. De negen principes van de Governance Code Cultuur zijn stuk voor stuk besproken met de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht en de directie hebben geconstateerd dat zij voldoen aan alle negen principes van de code. Hieronder zijn een aantal punten verder toegelicht.

- De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het in acht nemen van de code en heeft de code geagendeerd in de Raad van Toezicht vergadering van november 2014.
- Begin 2014 zijn de statuten en reglementen conform de code aangepast en vastgesteld.
- Het bestuur is verantwoordelijk voor de organisatie. De directeur-bestuurder heeft de risico's van het museum in 2014 geïdentificeerd en waar mogelijk gemitigeerd.

- De Raad van Toezicht stelt rechtspositie en bezoldiging van het bestuur zorgvuldig vast en is hierover zo open mogelijk. De hoogte van de bezoldiging van de bestuurder is in dit jaarverslag openbaar gemaakt.
- Het reglement van de Raad van Toezicht is begin 2014 conform de code bijgesteld.
- De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling. De samenstelling van de Raad van Toezicht is evenwichtig. De juridische en financiële expertisen zijn goed belegd. In 2014 is een rooster van aftreden vastgesteld.
- De Raad van Toezicht geeft tevoren aan welke inzet van de leden wordt verwacht en welke eventuele vergoeding daar tegenover staat. De vergoeding voor lidmaatschap van de Raad van Toezicht is met € 1.000 per jaar in 2014 ongewijzigd.
- Toezichthouders en bestuurders vermijden elke vorm van belangenverstrengeling.
- Het bestuur is verantwoordelijk voor het financieel beleid en het risicobeheer door sluitende interne procedures en externe controle. De Raad van Toezicht heeft de accountant na beoordeling benoemd.

Ondernemingsraad

Samenstelling: Micha Leeflang (voorzitter), Kees van Schooten (secretaris), Danny van den Akker, Arno van Os, Petar Tolov

De OR kwam in 2014 zeven keer bijeen. Met de directie is vijf keer vergaderd. Bovendien vond op 3 november overleg plaats tussen de bedrijfsarts en de OR en op 16 december de artikel-24-bijeenkomst, een overleg tussen de OR-leden, directie en de contactpersoon van de Raad van Toezicht, Paul Schnabel. De OR werd door de directie advies gevraagd over het vaststellen van het instellingsreglement. De OR en de directie hebben ook in 2014 weer op plezierige en constructieve wijze samengewerkt, bijvoorbeeld in de evaluatie van de reorganisatie.

Organisatiestructuur 2014

Zie hierboven

Management Team

- Marieke van Schijndel (directie)
- Dick Nieuwenhuis (bedrijfsvoering)
- Saskia van Haaren (projectbureau)
- Tanja Kootte (onderzoek en educatie t/m 01-07)
- Anouk Janssen (onderzoek en educatie m.i.v. 01-07)
- Marc de Beyer (erfgoed in kerken en kloosters)
- Sieske Binnendijk (collectiebeheer)
- Douwe Wigersma (marketing en communicatie)

Raad van Toezicht

- Drs. J.M.M. (Hans) van der Ven (voorzitter)
- Prof. dr. M. (Marcel) Barnard
- Prof. dr. A.M. (Jos) Koldewey
- Prof. dr. P. (Paul) Schnabel
- Mw. drs. W.R.C. (Mirjam) Sterk
- Drs. J.H.P.M. (Jan) Stolker
- Mw. mr. L.J.A.M. (Leonie) Verhagen-Coopmans

Samenstelling onderliggende Stichtingen

Stichting Het Catharijneconvent

Vanuit de Stichting Aartsbisshoppelijk Museum

- Prof. dr. A.M. Koldewey (voorzitter m.i.v. 01-04)
- Drs. F.W.J. Holterhues (t/m 31-03)
- Mr. J.L.W.M. Zuijdwijk

Vanuit het Bisshoppelijk Museum Haarlem

- Mw. drs. J. Olyslager

Vanuit Bisdom Rotterdam

- Mr. J.C.G.M. Bakker

Vanuit de Stichting Oud-Katholiek Museum

- Dhr. E.M.P.P. Verhey (penningmeester)
- Drs. S.J. Eman

Vanuit de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst

- Drs. ds. M.L. van Wijngaarden (secretaris)
- Mw. drs. C.C. Verheus-Nieuwstraten (m.i.v. 01-04)

Vanuit het Bisshoppelijk Museum Den Bosch

- Drs. C. Mennen

Vanuit het Bisshoppelijk Museum Roermond

- Ir. R.L.M.A. Brouwers

Stichting Aartsbisshoppelijk Museum

- Prof. dr. A.M. Koldewey (voorzitter)
- Dr. C.M.A. Caspers (secretaris, daarnaast penningmeester m.i.v. 01-04)
- Drs. F.W.J. Holterhues (penningmeester t/m 31-03)
- Mgr. drs. H.W. Woorts
- Mr. J.L.W.M. Zuijdwijk

Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst

- Ir. G.J. van der Harst (voorzitter)
- Mw. drs. C.C. Verheus-Nieuwstraten (secretaris)
- Drs. ds. M.L. van Wijngaarden (penningmeester)
- Mw. P. Beelaerts van Blokland-Kraijenhoff
- Drs. H. Peet
- Mw. Mr. E. Weiland

Stichting Oud-Katholiek Museum

- Dhr. E.M.P.P. Verhey (voorzitter)
- Mw. E.M. Jansen (secretaris)
- Dhr. N. Lenten (penningmeester)
- Drs. S.J. Eman
- Dhr. A.S. Cramer

Stichting Kerkelijke Afgevaardigden Museum Catharijneconvent

- Mw. drs. C. T. Boerke
- Dhr. drs. T. Mikkers
- Dhr. mr. J. L. W. M. Zuijdwijk
- Mgr. dr. D. J. Schoon
- Dhr. dr. J. M. van 't Kruis
- Dhr. drs. H. W. Stenvers
- Dhr. drs. R. A. M. Chr. Moulen Janssen

Bestuur Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

- Mw. mr. T.J. (Teska) van Vuren (voorzitter)
- Drs. M.J.L.M. (Marcel) Gubbels (secretaris)
- Drs. J.A. (Jan) Emmens (penningmeester)
- Mr. J.A. (Jan) de Bruijn
- Mw. drs. G.B. (Ineke) van der Heide
- Dhr. H.Th.M. (Henk) van Doorn

Bestuur Stichting Fonds Museum Catharijneconvent

- Drs. H.M. (Huub) Blankenberg (voorzitter)
- Mw. mr. T.J. (Teska) van Vuren (penningmeester/secretaris)
- Drs. J.M.M. (Hans) van der Ven
- Mw. drs. M.A. (Marieke) van Schijndel MBA
- Mw. A.A.J. (Annemarie) Dalenoord (ambtelijke secretaris, zij maakt geen deel uit van het bestuur)

Personeel 2014

Directie

- Marieke van Schijndel (directeur)

Projectbureau

- Saskia van Haaren (hoofd projectbureau)
- Merel Deinema (projectcoördinator t/m 31-07)
- Esther Geel-Metternich (projectcoördinator t/m 02-01)
- Helen van der Meulen (projectleider *Huis van Sinterklaas en Beleef het kerstverhaal*)
- Dimphy Schreurs (programmaleider Feest!)
- Ronnie Weijers (projectleider)

Stagiaires Projectbureau

- Amy den Hartog (01-03 t/m 31-05)
- Chantal de Ruiter (m.i.v. 01-09)
- Merith van Smals (m.i.v. 15-10)
- Amber Spelbrink (23-04 t/m 30-06)
- Elisabeth Vogel (m.i.v. 01-09)

Fondswerving

- Annemarie Dalenoord (coördinator Vereniging Vrienden en Fonds Museum Catharijneconvent)

Onderzoek, Educatie en Bibliotheek

- Anouk Janssen (hoofd Onderzoek, Educatie en Bibliotheek m.i.v. 01-07)
- Charlotte Gentenaar (medewerker educatie m.i.v. 17-11)
- Dunja Hak (conservator)
- Anite Haverkamp (endowed museumeducator)
- Paula Hertogh (medewerker educatie)
- Tanja Kootte (interim hoofd Onderzoek, Educatie en Bibliotheek t/m 01-07 en J.G. van Oord Jzn.-conservator voor het Nederlands protestantisme)
- Micha Leeftang (conservator)

- Marije de Nood (medewerker educatie en conservator *Ik geef om jou!*)
- Kees van Schooten (bibliothecaris)
- Inge Schriemer (conservator m.i.v. 15-04)
- Marieke Wickham (medewerker educatie)

Stagiair(e)s Onderzoek, Educatie en Bibliotheek

- Jeroen Alblas (m.i.v. 01-09)
- Gerrit Barbé (t/m 18-04)
- Francis Boer (13-10 t/m 30-12)
- Harald van Dijk (29-04 t/m 08-05)
- Gerda van Haaften (17-09 t/m 06-11)
- Lotte Kramer (17-09 t/m 06-11)
- Gerline van Lieburg (01-02 t/m 30-06)
- Lieke Smits (04-03 t/m 27-06)
- Lonneke Visser (04-03 t/m 27-06)
- Nanouschka Wamelink (t/m 01-08)
- Avi de Winter, Wietske Berg, Meryam Manaa (m.i.v. 01-11)

Erfgoed Kerken en Kloosters

- Marc de Beyer (hoofd erfgoed in kerken en kloosters)
- Richard de Beer (consulent/conservator oudkatholiek erfgoed)
- Marco Blokhuis (algemeen medewerker/erfgoedsspecialist)
- Joost van Hest (erfgoedsspecialist 24-03 t/m 15-08)
- Anique de Kruijf (algemeen medewerker/erfgoedsspecialist)
- Ria Reijerse (algemeen medewerker)
- Martin de Rijk (applicatiebeheerder)
- Jacqueline Takke (projectmedewerker)
- Pia Verhoeven (senior medewerker/erfgoedsspecialist)
- Evelyn Verheggen (herbestemmingsconsulent)
- Frederieke van Wijk (stagiaire 27-01 t/m 06-05)

Collectiebeheer

- Sieske Binnendijk (hoofd collectiebeheer)
- Humphrey van der Beesen (medewerker collectiebeheer)
- Annabel Dijkema (tentoonstellingsregistrator en coördinator ontzamen)
- Peter den Held (medewerker collectiebeheer)
- Arno van Os (registrator en applicatiebeheerder)

Marketing en Communicatie

- Douwe Wigtersma (hoofd marketing en communicatie)
- Rosemarie Boone (medewerker marketing en communicatie)

- Billie-Jo Krul (medewerker marketing en communicatie t/m 28-02)
- Boukje Schaap (medewerker marketing en communicatie)
- Rosa van der Wielen (medewerker marketing en communicatie)
- Gianne van Dieteren (stagiair 01-02 t/m 01-09)
- Inge Hoffman (stagiair m.i.v. 01-11)

Bedrijfsvoering

- Dick Nieuwenhuis (hoofd bedrijfsvoering)

Financiën

- Gerwin van Herk (controller)
- Margriet Peterse-Huigen (medewerker afdeling financiën en P&O)

Facilitaire Zaken

- Theo Kompier (huismeester)
- Gerian Schreuder (huismeester)

Beveiliging

- Petar Tolov (groepsleider beveiliging)
- Arnold van den Akker (centralist beveiliging)
- Danny van den Akker (centralist beveiliging)
- Dick Bakker (medewerker beveiliging)
- Marco Dijkstra (medewerker beveiliging)
- Jerry du Floo (centralist beveiliging)
- Mario Jaksic (medewerker beveiliging)
- Henk de Keijzer (medewerker beveiliging t/m 31-03)
- Ilona Soliman-Kohlwig (medewerker beveiliging)
- Marco van der Linden (medewerker beveiliging)
- Manfred Ooijevaar (medewerker beveiliging)
- Ron Piek (medewerker beveiliging t/m 31-01)
- Herman van der Tol (medewerker beveiliging m.i.v. 31-01)
- Sijun Wu (centralist beveiliging)

Winkel- en entreegebied

- Sylvia Staal (teamleider entreegebied)
- Bianca Damen (coördinator museumwinkel)

Secretariaat

- Letty Klumpers (secretarieel medewerker)
- Sebastiaan van der Lans (management assistent)
- Heidi Platenkamp (secretarieel medewerker)

Vrijwilligers

- Annelies van Arem
- Mieke van Bavel
- Darly Benneker
- Aart van Bruggen
- Chris Cools
- Paula van Cuilenburg
- Corinne van Dijk
- Charlotte Gentenaar (t/m 17-11)
- Claire Giessen
- Ada Goethals
- Don Goossens
- Wijnand Goossens (m.i.v. 01-12)
- Truus de Groot
- Ineke van der Heide
- Wim Hengeveld
- Joleen Heringa
- José van Herwerden
- Joost van Hest (m.i.v. 15-08)
- Theo 't Hoen
- Riet Hogenbirk-Woltjer
- Afena van IJken-van Zanten
- Rinie Kemps
- Marijke de Klerk
- Hettie Kraan
- Susanna van Laatum
- Jos van Liempdt
- Nelleke Melissen
- Trudy Molenaar
- Jenneke Noordhoek
- Merouschka Onderstal (m.i.v. 01-12)
- Froukje van Oudheusden-Titsing
- Reslyn Pecht (t/m 01-02)
- Iris Salvelkous
- Lidwien Schiphorst
- Samantha Torr 
- Hannelore Valentijn
- Hanneke Veldhuizen
- Jan Verberne
- Annemieke Versteeg
- Ineke Vogels
- G  Walda
- Marianne van Wengarden-Janssen
- Frederieke van Wijk

Rondleiders

- Hanneke Blijham
- Maret van Esch
- Leon Gijbels
- Noortje Goedhart
- Monique Hanrath
- Duttje Huitema
- Hebbien Jacobs
- Gabrielle Kappelle-Spijkerman
- Aldwin Kroeze
- Femke Lockefeer
- Lizzy Mak
- Marina Marijnen
- Marga Rijpstra
- Jean van Tongeren
- Neanske Tuinman
- Rinse Valk

Lidmaatschappen/overlegorganen

Directie

Marieke van Schijndel	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht Kunst in het Stationsgebied Stichting het Utrechts Museumkwartier Stichting het Utrechts Museumkwartier Nationaal Restauratiefonds	Lid RvT Bestuurslid Bestuurslid t/m 31-08 Voorzitter m.i.v. 01-09 Bestuurslid
-----------------------	---	---

Medewerkers

• Richard de Beer	Wetenschappelijk werkgezelschap van het Oud-Katholiek Seminarie	Lid
• Marc de Beyer	International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART)	Lid
	Vereniging van Beheerders van Monumentale Kerkgebouwen (VBMK)	Bestuurslid
	Future for Religious Heritage (FRH): Networking Group	Lid
	Working Group Movable Religious Heritage	Lid
	Stichting Vrienden van de Dominicus	Bestuurslid
	Stichting Het Nederlandse Interieur (SHNI)	Bestuursvoorzitter
• Marco Blokhuis	Diocesane Commissie Kerkelijk Kunstbezit, Bisdom Breda	Lid
	Diocesane Commissie Kerkelijk Kunstbezit, Bisdom Groningen	Lid
• Saskia van Haaren	International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART)	Lid
	Museum Elisabeth Weeshuis in Culemborg	Bestuurslid
	Nederlandse Museumvereniging, sectie publiek en presentatie	Bestuurslid
	Van de Poll-Wolters-Quinastichting	Bestuurslid
	Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK)	Lid
• Paula Hertogh	Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK)	Lid
	International Council of Museums (ICOM)	Lid
• Joost van Hest	Stichting Wesselings van Breemen, Deventer	Bestuursvoorzitter
	Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK)	Lid
• Anouk Janssen	International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART)	Lid

• Tanja Kootte	Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap (KNHG) Tijdschrift voor Nederlandse Kerkgeschiedenis Uitgeverij Forte International Council of Museums (ICOM) Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK) International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART)	Lid Lid van de brede redactie Redactielid Lid Lid Lid
• Anique de Kruijf	International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART) Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK) Contactgroep Vroeg-Nederlandse Kunst (CVNK) Uitgeverij Clavis Publicaties Middeleeuwse Kunst Bulletin Oude Hollandse Kerken	Lid Lid Lid Bestuurslid Redactielid
• Micha Leeftang	International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART) Historians of Netherlandish Art Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK) Nederlands Genootschap van Bibliofoelen International Council of Museums (ICOM)	Lid Lid Lid Lid Lid
• Marije de Nood	Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK) Nederlands Genootschap van Sint Jacob	Lid Lid
• Kees van Schooten	Overleg Kunsthistorische Bibliotheken Nederland Werkgroep Speciale en Wetenschappelijke Bibliotheken International Council of Museums (ICOM) OCLC-members group Adlib-gebruikersgroep	Lid Lid Lid Lid Lid
• Inge Schriemer	Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK) International Council of Museums (ICOM)	Lid Lid
• Dimphy Schreurs	International Council of Museums (ICOM)	Lid
• Jacoline Takke	Future for Religious Heritage (FRH): Networking Group Working Group Movable Religious Heritage	Lid Lid
• Evelyne Verheggen	Orde van den Prince, afd. Leiden; genootschap voor de Nederlandse taal en cultuur Arbeitskreis Bild Druck und Papier, Internationaal genootschap ter bestudering van papieren volkskunst Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK) Maatschappij der Nederlandse Letterkunde Nederlands Genootschap van Bibliofoelen Stembureau Stedelijk Gymnasium Leiden	Voorzitter Lid Lid Lid Lid Voorzitter
• Pia Verhoeven	Raad van Advies, Heiligenbeeldenmuseum Kranenburg Museum Schatkamer H. Walburgis, Arnhem International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART) Diocesane Commissie Kerkelijk Kunstbezit Aartsbisdom Utrecht Cultuurbeschermingsoverleg (RCE)	Lid Bestuurslid Lid Lid Lid
• Marieke Wickham	International Council of Museums (ICOM)	Lid
• Douwe Wigtersma	Utrechtse Musea, Informatieoverleg PR & Marketing Nederlandse Museum Vereniging	Lid Sectielid

(Neven) activiteiten van de leden van de Raad van Toezicht• **J.M.M. van der Ven**

Functies:

- Executive Director MerweOord
- Directeur LDDM B.V.
- Directeur Novero Holdings B.V./ Rotendo Invest B.V., benoeming door Ondernemingskamer

Nevenfuncties (o.a.):

- Lid Raad van Commissarissen van Oord, Rotterdam
- Voorzitter Raad van Commissarissen Acta Marine, Den Helder
- Voorzitter Raad van Commissarissen RPC, Rotterdam
- Lid Raad van Commissarissen, Majencia, Paris, Frankrijk
- Lid Raad van Commissarissen e-Traction, Apeldoorn
- Adviseur Stichting Het Groene Woud, Laren
- Lid Stichtingsbestuur Sparrenberg, Tilburg

• **P. Schnabel**

(Neven)functies:

- Universiteitshoogleraar (Universiteit Utrecht)
- Kroonlid Sociaal Economische Raad, Den Haag
- Voorzitter bestuur Innovatiefonds Zorgverzekeraars, Zeist
- Lid Raad van Toezicht ING Nederland, Amsterdam
- Lid Raad van Toezicht Stichting Internet Domein Registratie Nederland, Arnhem
- Adviseur Stichting Instituut GAK, Hilversum
- Voorzitter bestuur Duitsland Instituut bij de Universiteit van Amsterdam
- Voorzitter Raad van Advies Van Mierlostichting, Den Haag
- Lid Raad van Adviseurs Vereniging Rembrandt, Den Haag
- Voorzitter museum Bredius, Den Haag
- Lid Raad van Toezicht Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam
- Voorzitter Raad van Toezicht Nederlands Openlucht Museum, Arnhem
- Penningmeester bestuur Koninklijk Concertgebouworkest, Amsterdam
- Lid bestuur Stichting Ons Erfdeel, Rekkem, België

• **M. Barnard**

Functie: Hoogleraar Praktische Theologie (Protestantse Theologische Universiteit)

Nevenfuncties:

- Bijzonder hoogleraar Liturgiewetenschap (Vrije Universiteit Amsterdam)
- Buitengewoon hoogleraar Praktische Theologie (Universiteit Stellenbosch, Zuid-Afrika)
- Bestuurslid Vermeulen Brauckmanstichting

• **L.J.A.M. Verhagen-Coopmans**

Functie: Vice-president Rechtbank Breda

Nevenfunctie:

- Lid parochiebestuur RK Parochie St. Petrus' Stoel te Antiochië, Eindhoven

• **J.H.P.M. Stolker**

Functie: Interim manager/Boardroom advisor

Nevenfunctie:

- Program Director Erasmus University Rotterdam

• **W.R.C. Sterk**

Functies:

- Lid Onderzoeksraad Integriteit Overheid
- Ambassadeur Aanpak Jeugdwerkloosheid
- Programmamaker IKON

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht InteraktContour
- Voorzitter Raad van Toezicht RAVU (ambulancezorg regio Utrecht)

• **A.M. Koldewij**

Functie: Hoogleraar Kunstgeschiedenis van de Middeleeuwen (Radboud Universiteit Nijmegen)

Nevenfuncties:

- Voorzitter Stichting Aartsbisschoppelijk Museum, Utrecht
- Lid Raad voor het Cultuurbeheer, Wet Behoud Cultuurbezit
- Bestuurslid Stichting Kunstpatrimonium Soeterbeeck
- Bestuurslid Stichting Het Nederlands Gebruiksvoorwerp, lidmaatschap.
- Bestuurslid Stichting Religieuze en Profane Insignes
- Voorzitter Stichting Nijmeegse Kunsthistorische Studies
- Lid Adviesraad Opleiding Conservering en Restauratie (Universiteit van Amsterdam)
- Lid Raad van Toezicht, Stichting Restauratie Atelier Limburg
- Bestuurslid Fonds 21, leeropdracht

Colofon

© 2015 Museum Catharijneconvent

Redactie en productie

Eric de Koning, Koningswerk Communicatie

Afdeling marketing en communicatie: Boukje Schaap

Vormgeving

Manifesta, Rotterdam

Drukwerk

Donmail Culturele Publicaties bv Oosterhout

Fotografie

Sebastiaan ter Burg, Mike Bink, Albertine Dijkema, Ruben de Heer,

Rick Huisinga, Billie-Jo Krul, Oranje Fonds/Bart Homburg

museum **Catharijneconvent**

bezoekadres

Lange Nieuwstraat 38

NL-3512 PH Utrecht

www.catharijneconvent.nl

postadres

Postbus 8518

NL-3503 RM Utrecht

t +31(0)30 231 38 35

e info@catharijneconvent.nl

